

TUKAJ JE TAKO ČUDNO

Antologija moderne norveške poezije

Elektronska knjižna zbirka

Slika na naslovnici:

Edward Munch, *Bela noc*, 1901, Nasjonalgalleriet, Oslo

Tiskana izdaja knjige je izšla leta 2008

COBISS.SI-ID= 243026176

ISBN 978-961-6519-30-4

TUKAJ JE TAKO ČUDNO

Antologija moderne norveške poezije

Iz norveščine prevedla
Marija Zlatnar Moe

Ljubljana 2021

Elektronska knjižna zbirka

e-70

Urednika zbirke *Gorazd Kocijančič* in *Vid Snoj*

TUKAJ JE TAKO ČUDNO

Antologija moderne norveške poezije

Prevod in spremna beseda *Marija Zlatnar Moe*

Oblikovanje elektronske izdaje *Lucijan Bratuš*

Izdajatelj

Za KUD Logos *Mateja Komel Snoj*

Ljubljana 2021

Elektronska izdaja e-70

Elektronski vir (epub, pdf)

Način dostopa (URL):

<http://www.kud-logos.si/e-knjige/>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili
v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 75436803

ISBN 978-961-7096-92-7 (PDF)

ISBN 978-961-7096-93-4 (ePUB)

KAZALO

12	Sigbjørn Obstfelder
	Jeg ser
13	Gledam
16	Rolf Jacobsen
	Signaler
17	Znaki
20	André Bjerke
	Du skal være tro
21	Zvest moraš biti
24	Claes Gill
	Maria
25	Maria
26	Halldis Moren Vesaas
	Tung tids tale
27	Govor za težke čase
28	Halvor J. Sandsdalen
	Bøn
29	Molitev
30	Magli Elster
	Erklæring
31	Izjava
32	Rolf Jacobsen
	Landskap med gravemaskiner
33	Pokrajina z bagri

- 34 Olav H. Hauge
    Du var vinden
35 Ti si bila veter
36 Georg Johannessen
    Oppslag i en obosblokk (Tirsdag)
37 Obvestilo v bloku stanovanskega sklada (Torek)
38 Credo piscis
39 Credo piscis
40 Olav H. Hauge
    Det er den draumen
41 To so te sanje
42 Ernst Orvil
    Gyldiggjørelse
43 Potrditev
44 Jan Erik Vold
    Amper juli blues
45 Zlovoljen julijski blues
46 Tale for loffen
47 Govor za belo štruco
50 Oskar Stein Bjørlykke
    Visjon
51 Vizija
52 Inger Hagerup
    Mauren
53 Mravlja
54 Superboy
55 Superboy
56 Forleden dag
57 Oni dan

- 58   Marie Takvam
          Ein av dei kalde klåre dagene
- 59   Lepega mrzlega dne
- 60   Stein Mehren
          Jeg holder ditt hode
- 61   Objemam tvojo glavo
- 62   Jens Bjørneboe
          Om steder på jorden og mat jeg liker
- 63   O krajih na zemlji in hrani, ki jo imam rad
- 88   Kolbein Falkeid
          Privat huskeregel
- 89   Osebni spominski pripomoček
- 90   Lars Saabye Christensen
          det barn du var skal du aldri bli
- 91   nikoli ne boš otrok kot si bil
- 92   Rolf Jacobsen
          Snu dere bort. – Tenk på noe annet!
- 93   Obrnite se stran. – Mislite na kaj drugega!
- 94   Arild Nyquist
          Ensomhet
- 95   Osamljenost
- 96   Gene Dalby
          Nynn til metalltrommen
- 97   Mrmraj ob pločevinastem bobnu
- 98   Laila Stien
          Til Ellen Anna
- 99   Za Ellen Anno
- 100   Nils Aslak Valkeapää
          Buore beaivvi ráhkis ustiban
- 101   Pozdravljen dragi prijatelj

- 102 Goddag min kjære venn
103 Pozdravljen dragi prijatelj
104 Jan Erik Vold
dråpen
105 kaplje
106 Olav Angell
Coltrane forvandler fjellet till en nystemt saksofon
107 Coltrane začara goro v uglašen saksofon
108 Kurt Narvesen
Det er bare meg
109 Samo jaz sem
110 Eivor Bergum
Myrsnipedikt
III Koklijina pesem
116 Eva Jensen
Framfor meg ...
117 Pred mano ...
118 Marit Tusvik
Flytt deg litt da
119 Daj, malo se premakni
120 Einar Økland
Åleine
121 Sam
122 Gene Dalby
I det øyeblinket
123 V trenutku ko
124 Leopardene
125 Leopardi
126 Sigmund Mjelve
Den unevnelige katten
127 Neomenljiva mačka

- 128 Bertrand Besigye
Og du dør så langsomt at du tror du lever
- 129 In umiraš tako počasi da misliš da živiš
- 136 Gro Dahle
Si at du stapper moren din opp i en koffert.
Hva får du da?
- 137 Recimo, da stlačiš mamo v kovček.
Kaj dobiš?
- 138 Ann Kavli
Oss, retning
- 139 Midva, smer
- 140 Øystein Wingaard Wolf
Kvinners makt
- 141 Moč žensk
- 142 Odd Børretzen
In the morning
- 143 In the morning
- 146 De store gamle byene
- 147 Velika stara mesta
- 150 Redd
- 051 Prestrašen
- 156 Rune Christiansen
En telefonsamtale
- 157 Telefonski pogovor
- 158 Johann Grip
Hentet
- 159 Prišli so
- 162 Kjell Heggelund
Diktet om den svarte katten
- 163 Pesem o črni mački

164   Ingvill Solberg
              Jeg skal ...
              Ne bom te ...

167   Bibliografija
168   O pesnikih
179   Spremna beseda

HER ER SÅ UNDERLIGT ...

TUKAJ JE TAKO ČUDNO ...

Sigbjørn Obstfelder

Jeg ser

Jeg ser på den hvide himmel,
jeg ser på de gråblå skyer,
jeg ser på den blodige sol.

Dette er altså verden.
Dette er altså klodernes hjem.

En regndråbe!

Jeg ser på de høie huse,
jeg ser på de tusende vinduer,
jeg ser på de fjerne kirketårn.

Dette er altså jorden.
Dette er altså menneskenes hjem.

De gråblå skyer samler sig. Solen blev borte.

Jeg ser på de velklædte herrer,
jeg ser pa de smilende damer,
jeg ser på de ludende hester.

Gledam

Gledam belo nebo,
gledam sivomodre oblake,
gledam krvavo sonce.

To je torej svet.
To je torej dom planetov.

Dežna kaplja!

Gledam visoke hiše,
gledam tisoče oken,
gledam cerkveni stolp.

To je torej zemlja.
To je torej dom ljudi.

Sivomodri oblaki se zbirajo. Sonca ni več.

Gledam urejene gospode,
gledam nasmejane dame,
gledam sključene konje.

Hvor de gråblå skyer blir tunge.

Jeg ser, jeg ser ...
Jeg er vist kommet på en feil klode!
Her er så underligt ...

Kako težki so sivomodri oblaki.

Gledam, gledam ...
Očitno sem na napačnem planetu!
Tukaj je tako čudno ...

Rolf Jacobsen

Signaler

Det er ikke
bilhjulets smatt over regnvåt asfalt
som er byens signaler.

Det er ikke
melkevognenes gniss mot fortauskanten
i overskyede morgener. Pilende tog.

Det er ikke
lysreklamenes stille flam-flam
over de levende elver
eller buelampenes glitrende
perlebånd.

Ikke glassesets klirr
i store larmende restauranter.
Dampskibenes rå tut på havnen,
to korte og et langt, to korte og et langt.

Det er ikke natt-trikkens
døvende sang mot gater du ikke kjenner.
Saksofonen i femte etasje.

Znaki

Ni drvenje
avtomobila po mokrem asfaltu
znak mesta.

Niti drsanje
vozička za mleko ob rob pločnika
v oblačnih jutrih. Drveči vlaki.

Ni neslišno mežikanje
svetlečih reklamnih napisov
nad živimi rekami
ali bleščeča ogrlica
cestnih svetilk.

Niti žvenket kozarcev
v velikih hrupnih restavracijah.
Surovo trobljenje parnikov v pristanišču,
dva kratka in en dolg, dva kratka in en dolg.

Niti oglušujoča pesem
nočnega tramvaja proti ulicam, ki jih ne poznaš.
Saksofon v šestem nadstropju.

Nei -
Byens signaler,
byens jagende pulsslag
vil du fornemme en natt: -
den natt du første gang
går ensom og uten håp, -
stige som gjallende hån bak dig
fra gatenes sten:
- Dine egne klaprende fortrin.

Ne -
znake mesta,
preganjavi utrip mesta
začutiš neko noč:
- tisto noč, ko greš prvič
v samoti in brez upanja -
in se za tabo dvigne prezirljivi odmev
s cestnega tlaka:
topot tvojih korakov.

André Bjerke

Du skal være tro

Du skal være tro.

Men ikke mot noe menneske
som i gold grådighet
henger ved dine hender.

Ikke mot noe ideal
som svulmer i store bokstaver
uten å røre ved ditt hjerte.

Ikke mot noe bud
som gjør deg til en utlending
i ditt eget legeme.

Ikke mot noen drøm
du ikke selv har drømt ...

Når var du tro?

Var du tro
når du knelte i skyggen
av andres avgudsbilder?

Zvest moraš biti

Zvest moraš biti.

Pa ne človeku
ki v praznem pohlepu
visi na tvojih rokah.

Ne idealu
ki oteka z velikimi črkami
ne da bi se dotaknil srca.

Ne zapovedi
zaradi katere postaneš tujec
v lastnem telesu.

Ne sanjam
ki jih nisi sanjal sam ...

Kdaj si bil zvest?

Si bil zvest
ko si klečal v senci
tujih malikov?

Var du tro
når din handling overdøvet
lyden av ditt eget hjerteslag?

Var du tro
når du *ikke* bedrog
den du ikke elsket?

Var du tro
når din feighet forkledde seg
og kalte seg samvittighet?

Nei.

Men når det som rørte ved deg
gav tone.
Når din egen puls gav rytme til handling.
Når du var ett med det
som sitret i deg

da var du tro!

Si bil zvest
ko so tvoja dejanja preglasila
bitje tvojega srca?

Si bil zvest
ko *nisi* prevaral
kogar nisi ljubil?

Si bil zvest
ko se je tvoja strahopetnost
preoblekla v vest?

Ne.

Ampak ko se je nekaj zganilo v tebi
in se oglasilo.
Ko je tvoj srčni utrip dal ritem dejanjem.
Ko si bil eno s tistim,
kar je drhtelo v tebi

takrat si bil zvest!

Claes Gill

Maria

Du er død.

Levende menn
har forlängst vendt sine hænders vold
og strør sine drømmers vilde prakt
annetsteds hen.

Fordi du er død.

Og glemt for et hvilketsomhelst glass vann.
Men dine døende ord om livets sold
ånder i høstdages røk fra en gjemt katarakt:
om dette å dø

hvirvlende hen.

Fra et spill av skygger på rinnende vann.

Maria

Mrtva si.

Živi moški
so že davno obrnili nasilje svojih rok
in trosijo divjo sijajnost svojih sanj
drugje.

Ker si mrtva.

In pozabljena za katerikoli kozarec vode.
A tvoje zadnje besede o povračilu življenja
dihajo v dimu jesenskega dne iz skritega slapa:
o tem umiranju

v vrtincu.

Iz igre senc na tekoči vodi.

Halldis Moren Vesaas

Tung tids tale

Det heiter ikkje: *eg* - no lenger
Heretter heiter det: *vi*.
Eig du lykka så er ho ikkje lenger
berre di.
Alt det som bror din kan ta imot
av lykka di, må du gi.

Alt du kan løfte av børa til bror din,
må du ta på deg.
Det er mange ikring deg som frys,
ver du eit bål, strål varme ifrå deg!

Hender finn hender, herd stor herd,
barm slår varmt imot barm.
Det hjelper da litt, nokre få forfrosne,
at *du* er varm.

Govor za težke čase

Zdaj se ne reče - *jaz*
Odslej se reče: *mi*.
Če si slučajno srečen,
ne bodi tak zgolj ti.
Vse, kar lahko brat ima
od tvoje sreče, naj dobi.

Če lahko dvigneš bratovo breme,
ga moraš prevzeti.
Okrog tebe jih mnogo zmrzuje,
ti bodi ogenj, moraš jih pogreti.

Dlan najde dlan, rama podpre ramo,
Prsi ob prsi bijejo gorko.
Tistim, ki jih zebe, kaj malo pomaga,
da *tebi* je toplo.

Halvor J. Sandsdalen

Bøn

Herre! Lat sinne mitt eldast med åri
så eg ser mot slutten med fred.
Eg bed 'kje om ubleikt hår
og slette kinn,
eller rett rygg.
Det er vakkert med grått lav
og skrukna bork
på gamle tre.

Molitev

Gospod! Naj se moj um z leti stara
da bom zrl na konec v miru.
Ne prosim te za neposivele lase
in gladka lica
ali vzravnani hrbet.
Lep je siv lišaj
in zgrbančeno lubje
na starem drevesu.

Magli Elster

Erklæring

En tyrkisk pike i Zagreb
ble forelsket og fortalte det
til sin elskede
ved å stå på hendene
ved å gå på hendene
flott rundt hele gulvet
før hun begeistret kastet seg i sengen.
Kunne jeg gå på hendene
jeg gikk på hendene for deg
rundt hele stuen og bortover veien
og slo kolbötter for og baklengs
og spiste tyve boller uten saft eller vann eller brus
og hinket til Drammen på ett ben
– da ville du vel forstå
at jeg elsket deg?

Izjava

Turška punca v Zagrebu
se je zaljubila in je to povedala
svojemu ljubemu tako,
da je stala na rokah
da je hodila po rokah
lepo po celi sobi
in se navdušeno vrgla na posteljo.
Če bi znala hoditi po rokah
bi zate šla po rokah
po celi sobi in po cesti
in delala bi prevale naprej in nazaj
in pojedla bi dvajset kruhkov brez soka in vode in limonade
in po eni nogi bi skakala v Drammen
– potem bi menda razumel,
da te ljubim?

Rolf Jacobsen

Landskap med gravemaskiner

De spiser av skogene mine.

Seks gravemaskiner kom og spiste av skogene mine.
Gud hjelpe mig for en skapning på dem. Hoder
uten øyne og øynene i baken.

De svinger med kjeftene på lange skaft
og har løvetann i munnvikene.

De eter og spytter ut, spytter ut og eter,
for de har ingen strupe mer, bare en diger
kjeft og en rumlende mave.
Er dette et slags helvete?

For vadefugler. For de altfor kloke
pelikaner?

De har blindedede øyner og lenker om føttene.
De skal arbeide i århundrer og tygge blåklokkene
om til asfalt. Dekke dem med skyer av fet ekhaust
og kald sol fra projektører.

Uten struper, uten stemmebånd og uten klage.

Pokrajina z bagri

Moje gozdove jejo.
Šest bagrov je prišlo in moje gozdove so jedli.
Bog se jih usmili, kakšni so! Glave
brez oči in oči pod hrbtom.

Z gobci na dolgih kljukah mahajo
in v kotičkih ust imajo regrat.

Žrejo in pljuvajo, pljuvajo in žrejo,
zato ker nimajo več grla, samo še velik
gobec in kruleč trebuh.
Je to nekakšen pekel?

Za vodne ptice. Za prepametne
pelikane?

Zaslepljene oči imajo in verige na nogah.
Še stoletja bodo delali in prežvekovali zvončnice
v asfalt. Jih pokrivali z oblaki mastnega izpuha
in mrzlim soncem iz žarometov.

Brez grl, brez glasilk in brez pritožb.

Olav H. Hauge

Du var vinden

Eg er ein båt
utan vind.
Du var vinden.
Var det den leidi eg skulde?
Kvem spør etter leidi
når ein har slik vind!

Ti si bila veter

Ladja sem
brez vetra.
Ti si bila veter.
Bi moral v to smer?
Koga briga smer
ob takšnem vetrju!

Georg Johannesen

**Oppslag i en obosblokk
(Tirsdag)**

Jeg knekker nakken i hvert trappetrinn
Jeg blir forgiftet på hvert kjøkken
Jeg henger på loftet

Jeg henger på knaggen ute i entreen
Jeg drukner på badet, men når jeg trekker i snoren
hører jeg en hul hoste: du kan ikke komme ut

Men jeg spør: Hvorfor
strømmer to fine stripel blod
ut av kontakten

Obvestilo v bloku stanovanjskega sklada (Torek)

Na vsaki stopnici si zlomim tilnik
V vsaki kuhinji se zastrupim
Visim na podstrešju

Visim na kljuki pri vhodu
Utapljam se v kopalcni, ko pa potegnem za vrvico
slišim suh kašelj: ne moreš ven

Pa vprašam: zakaj
tečeta dve tanki črti krvi
iz vtičnice?

Credo piscis

Credo piscis - hva fiskene tror:
Gud har en robåt med påhengsmotor
Gud elsket oss slik at han sprang overbord
Piscis Deo - i hav som på jord.

Vår beste makrell, vår laks i en foss
Gud svømte bedre enn noen av oss
Det regnet i verden, himmelen ble vann
Gud fisket Gud, Gud kom på land

Gud sløyet Gud, Gud sluttet fred
Fisk kan gå opp, fisk kan gå ned
Det tenkes i tang og sies i siv:
Gud satt i noten og ofret sitt liv

Piscis Deo - hva fiskene tror
Gud springer snart igjen overbord
Fisk skal få robåt med påhengsmotor
Credo Piscis - i hav som på jord

Credo piscis

Credo Piscis - kaj riba veruje
Da Bog v motornem čolnu pripluje
Tako nas je ljubil da je skočil čez krov
Piscis Deo - na zemlji in v objemu valov

Morje skušo in lososa slap premetava
A bolje od nas vseh naš ljubi Bog plava
Je dež lil po svetu in voda v nebo
Bog ujel je Boga in prišel na zemljo

Bog zajel je Boga, Bog sklenil je mir
Riba skoči v zrak in dol v izvir
Že širi po algah in travi se mnenje
Bog sedel je v mrežo in za nas dal življenje

Piscis Deo - vera ribjih rodov
Bog se bo kmalu spet vrgel čez krov
Vsaki ribi podaril čoln bo nov
Credo piscis - na zemlji in v objemu valov

Olav H. Hauge

Det er den draumen

Det er den draumen me ber på
at noko vedunderleg skal skje,
at det må skje ~
at tidi skal opna seg
at hjarta skal opna seg
at dører skal opna seg
at berget skal opna seg
at kjeldor skal springa ~
at draumen skal opna seg,
at me ei morgenstund skal glida inn
på ein våg me ikkje har visst um

To so te sanje

To so te sanje, ki jih sanjamo
da se bo zgodilo nekaj čudovitega,
da se mora zgoditi –

da se bo doba odprla
da se bodo srca odprla
da se bodo vrata odprla
da se bo gora odprla
da bodo izviri izbruhnili,
da bomo nekega jutra zdrseli
po poti, ki je nismo poznali

Ernst Orvil

Gyldiggjørelse

Bien lukket seg
en kveld, forundret
var den saktens død.
Så er det knapt
møyen verd å foretrekke livet.
kunne bien tenkt,
da alt var tapt.

Ofte hisset av
min egen skygge,
har jeg merket deg
med mørke ord.
Kan vi gyldiggjøre
våre veier mot høsten,
om vi ennå tror?

Potrditev

Čebela se je zaprla,
nekoga večera, začudena
je bila pač mrtva.
Torej je komaj vredno
truda, da imaš raje življenje.
Bi lahko pomislila čebela,
ko je bilo vse izgubljeno.

Pogosto podžgan
od lastne sence
sem te zaznamoval
s temnimi besedami.
Lahko potrdiva
svoje poti v jesen,
če še verujeva?

Jan Erik Vold

Amper juli blues

Det vi ventet på
kom ikke. Eller kom det
var det som sommerens lenge ventede
grønt: hvem faen
har bedt om *så* mye, hvor ble
våren av, den spede
begynnelse, hva er nå å si
om vår forventning, bjørkenes
museører av lysegrønt
et skvalende berg av noe læraktig hardt, ja
en merker det
selv på raslelyden
når vinden
går i trærne, her er intet å vente, her er
sommer. (God sommer!
God jul!) Dra til kjøpmannen
og kjøp mat! Jordbæra
blir ikke billigere.

Zlovoljen julijski blues

Kar smo čakali,
ni prišlo. Ali je prišlo
in je bilo kot dolgo pričakovano
poletno zelenje: kdo hudiča
je hotel *tako* veliko, kam je šla
pomlad, slabotni
začetek, kaj naj zdaj rečemo
o pričakovanju, o bukvinih ušescih
svetlo zelene
pljuskajoči kup nečesa usnjeno trdega,
res, to opaziš,
celo v šuštenju
ko veter
hodi po drevju, ničesar ni
pričakovati, poletje
je tu. (Veselo poletje!
vesel božič!) Pojdi k trgovcu
in nakupi hrano! Jagode
se ne bodo pocenile.

Tale for loffen

*Jeg vil holde en tale
for de tykke og de smale - nei
det vil jeg ikke, jeg vil snakke
om loffen, vår alles venn
i brødveien, loffen
sprø og fersk og rykende varm like
fra butikken, som man stakk fingeren inn i
og grov ut
varmt deilig hvitt
loffestoff og kom opp med
etter handelen, loff
åpnet av papiret i den ene enden og utminert
alt hva en tiårs pekefinger
formår, skorpens gylne nybakhet lå vernende omkring
og skjulte loffhulens åpning
et stakket sekund - hva min mor
kunne ha sagt i sakens anledning
er glemt, levende tilbake
står loffens varme innside, man blir tykk
av å spise loff, sies det, det er ikke sunt - mulig
det mulig det! men viktigere er det (som jeg tror)
at man blir blid*

Govor za belo štruco

*Zdaj bom govor imel
pa če si suh ali debel - ne
ne bom, govoril bom
o štruci, prijateljici vseh
kruharjev, o štruci,
hrustljavi in sveži in še topli naravnost
iz trgovine, v katero si vtaknil prst
in izkopal
toplo slastno belino
sredice in si po nakupih
prišel gor, s štruco
na enem koncu odvito in izkopano
kolikor je zmogel kazalec
desetletnika, zlata novopečenost skorje jo je ščitila
in skrivala luknjo v štruci
eno celo sekundo - kaj bi mama
ob tej priložnosti lahko rekla
je pozabljeno, živa pa ostaja
topla notranjost štruce, zredimo se,
če jemo štruco, pravijo, ni zdrava - že mogoče
že mogoče! ampak pomembnejše je (mislim jaz)
da postanemo dobrodušni*

av å spise loff, spør nå det første
blide menneske du treffer
om han liker loff.
Vent så bare
på svaret.
(Eller spør meg!)

če jemo štruco, kar vprašaj prvega
dobrodušneža, ki ga vidiš
če ima rad štruco.
In samo počakaj
na odgovor.
(Ali pa vprašaj mene!)

Oskar Stein Bjørlykke

Visjon

Då eg såg over såpeskummet
snøfjella bli gylte av
raud aprilsol,

kunne det andre verset bli slik:

Den som kan gni sitt ansikt
mot slik ein morgen vil
alltid like å leve

Vizija

Ko sem gledal čez milnico
kako zasnežene hribe zlati
rdeče aprilsko sonce,

bi lahko bila druga kitica
taka:

Kdor lahko podrgne obraz
ob takšno jutro,
bo vedno rad živel.

Inger Hagerup

Mauren

Liten?
Jeg?
Langtifra.
Jeg er akkurat stor nok.
Fyller meg selv helt
på langs og på tvers
fra øverst til nederst.
Er *du* større enn deg selv
kaskje?

Mravlja

Majhna?
Jaz?
Kje pa.
Ravno prav sem velika.
Čisto se napolnim
po dolgem in počez
od vrha do dna.
Si *ti* mogoče večji
od sebe?

Superboy

Superboy er en liten hvit hund.
Glede og gress.
Glede og sjø.
Glede og fullmåne.
Glede uten lenke rundt halsen.

Jeg bjeffer glede!

Bjeffer Superboy.

Superboy

Superboy je majhen bel pes.
Veselje in trava.
Veselje in morje.
Veselje in polna luna.
Veselje brez ovratnice okoli vratu.

Lajam veselje!

Laja Superboy.

Forleden dag

Forleden dag
flyttet Galdhøpiggen på seg
nesten to centimeter.
Det var et tiltak
den hadde gruet seg for
en million år
minst.

Oni dan

Oni dan
se je Galdhøpiggen premaknil
skoraj dva centimetra.
Tega ukrepa
se je bal
že milijon let
najmanj.

Marie Takvam

Ein av dei kalde klåre dagene

Eg gøymer hendene mine under bordet.
Ikkje i skam over skitne negler
eller visnande hud over høge, mørke blodårar.
Nei, eg gøymer dei i redsle
over å sjå at dei er tome.

Sjå denne venstre!
Kvilde ho eingong mot min eigen mage
kjende at barnet der inne levde?
Og denne høgrehanda!
Kor mange tusen gonger har ho ikkje stroke
over panna til den eg elskar.

Om eg nå famla etter eit andlet eller ei hand
ville mennesket rykke seg hastig bort.
Nei, desse hendene kan aldri meir
kjærteikne varm hud.

Lepega mrzlega dne

Roke skrijem pod mizo.
Ni me sram umazanih nohtov
ali ovenele kože čez visoke temne žile.
Ne, skrijem jih v strahu
da bom videla, da so prazne.

Poglej to levo!
Je res slonela na mojem trebuhu
in čutila, da otrok v njem živi?
Pa desna roka!
Kolikokrat je pobožala čelo
tistega, ki sem ga ljubila?

Če zdaj grabim po roki ali po obrazu,
se bo človek ustrašil in odskočil.
Ne, te roke ne morejo več
ljubkovati tople kože.

Stein Mehren

Jeg holder ditt hode

Jeg holder ditt hode
i mine hender, som du holder
mitt hjerte i din ømhet
slik allting holder og blir
holdt av noe annet enn seg selv
Slik havet løfter en sten
til sine strender, slik treet
holder høstens modne frukter, slik
kloden løftes gjennom kloders rom
Slik holdes vi begge av noe
og løftes
dit gåte holder gåte i sin hånd.

Objemam tvojo glavo

Objemam tvojo glavo
s svojimi dlanmi, kot ti objemaš
moje srce s svojo nežnostjo
kot vse objema in je objeto
v nečem drugem od sebe
Kot morje privzdigne kamen
k svojim obalam, kot drevo
objema zreli sad jeseni, kot
se planet dviguje med planeti
tako sva midva objeta v nečem
in dvignjena
tja, kjer uganka v dlani drži uganko.

Jens Bjørneboe

Om steder på jorden og mat jeg liker

På Nordishavet
ved de store banker
tok vi på et kvarter
torsk til et ferskt måltid.
Vi åt den en time etterpå,
og de store, snehvite skiver
var krøllete og stive
der de lå som fajancer
på fatet.
Dette kjøtt
var hårdt og frydefullt
og sprellet mot ganen.
Vi overgjøt det
med smeltet smør
og pepret
forsiktig.
Dertil leveren!
Kokt i eddikvann,
saltet, pepret.
Aldri så jeg på norsk båt
frommere mannskap.
Nordishavets dybde og

O krajih na zemlji in hrani, ki jo imam rad

Na Severnem ledenem morju,
ob velikih plitvinah
smo si v četrt ure
ujeli trsko za svež obrok.
Pojedli smo jo uro pozneje
in veliki snežnobeli kosi
so bili zviti in trdi,
ležali so kot fajanse
na krožniku.
To meso
je bilo jedro in veselo
in je kar brcalo po ustih.
Prelili smo ga
s stopljenim maslom
in previdno
popoprali.
Potem pa jetra!
Kuhana v okisani vodi,
sol, poper.
Še nikoli na norveški ladji
nisem videl pobožnejše posadke.
Okušali smo globino

uhyre mysterier
smakte vi der.

Ved Stureplan i Stockholm
åt jeg et torskehode
så stort som et syvårs barn,
rykende varmt
og med iskoldt Jägarebrännvin
og ungø øl.
Det torskehode stirret på mig
som et fakultet.
Derpå spiste jeg det:
Tungen, nakken,
det ufattelige bak øynene,
hjernen!
Jeg *skrek*
da jeg spiste dette.

I Würzburg
åt jeg en karpe, blau gesotten,
i dens eget fett. Den passerte ganen,
streifet tårekjertlene
og gikk i et lynglimt
gjennem hjernen.
Til det drakk jeg Mosel.
Under dette måltid var jeg
bevisstløs.

in neskončne skrivnosti
Severnega ledenega morja.

Pri Stureplanu v Stockholmju
sem jedel glavo trske,
veliko kot sedemletni otrok,
bila je še vrela,
in z Jägarebrännvinom
in mladim pivom.
Trskina glava je strmela vame
kot fakulteta.
Potem sem jedel:
jezik, vrat,
nepopisno za očmi,
možgane!
*V*pil sem,
ko sem to jedel.

V Würzburgu
sem jedel krapa, blau gesotten,
v lastni maščobi. Šel je mimo neba
in se dotaknil solznih mešičkov,
nato pa bliskovito
skozi možgane.
Zraven sem pil mozelčana.
Med tem obrokom sem bil
nezavesten.

På øen Sylt
i Nordsjøen
åt jeg en sjøtunge som
opveiet meget
av mitt ellers forspilte liv.
I det hele tatt kan man
i Sønderjylland, Schleswig og Ditmarsken
godt våge
et måltid.
I Ribe
på Hotel Dagmar
spiste jeg en bouillabaisse
som trøstet mig.

La mig ikke fortie
et måltid i Freiburg
av hvite vinbergsnegler,
flytende i fett og hvitløk,
skyllet ned i en åpen
vin fra stedet.
I den vin smakte man
jordbunn, sol,
regnvær og sten.

I Basel
fikk jeg en kald novemberdag
en rykende pot au feu
som ikke skal glemmes.

Na otoku Syltu
v Severnem morju
sem jedel morski jezik
ki je odtehtal precej
mojega sicer zaigranega življenja.
Sploh si lahko človek
na južnem Jyllandu, v Schleswigu in Ditmarsknu
kar privošči
obrok.
V Ribeju,
v hotelu Dagmar,
sem jedel buillabaisse,
ki me je potolažil.

Ne smem zamolčati
kosila v Freiburgu,
beli polži so plavali
v masti in česnu,
poplaknil sem jih
s tamkajšnjim odprtим vinom.
V tem vinu sem čutil
zemljo, sonce,
dež in kamen.

V Baslu
sem mrzlega novembrskega popoldneva
dobil pot au feu, ki se je še kadil
in ki ga ne gre pozabiti.

Min tapte ungdom
gjenvant jeg i den.

I en fransk småby ved havet
åt jeg fiskesuppe
av krabber og havsnegler!
I Paris påtraff jeg
en kalvehjerne
som ikke skal hemmeligholdes.
Men stort sett
foretrekker jeg kysten.

I Venezia
spiste jeg
fiskesuppe av blåskjell,
østers, reker, hummer,
albueskjell, scampi, blekksprut, sjøhest
og flere slags fisk,
satt sammen som det fineste
immaterielle mosaikkarbeide
fra byen Ravenna.
Der spiste jeg også
en languster –
et halvkilos stykke
snehvitt og rosenrødt
krepseyd.
Salat. Vin. Olje. Citron.
Ved dette måltid

V njem sem znova našel
svojo izgubljeno mladost.

V francoskem mestecu ob morju
sem jedel ribjo juho
iz rakovic in morskih polžev!
V Parizu sem srečal
teleče možgane
ki jih ne smem zamolčati.
Ampak večinoma imam
raje obalo.

V Benetkah
sem jedel
ribjo juho iz klapavic,
ostrig, kozic, jastoga,
latvic, škampov, lignjev, morskih konjičkov
in več vrst rib,
sestavljenih kot najfinejši
mozaiki
iz mesta Ravenne.
Tam sem jedel tudi
raroga –
polkilski kos
snežno belega in rožnato rdečega
raka.
Solata. Vino. Olje. Limona.
Pri tem obroku je

mistet døden sin brodd.

På vestsiden
av Apeninnene
i en fiskerby ved navn
Comoglie
fikk jeg samme år en
in salato del mare
av kolde sprøstekte reker
blekksprut
små som vårens blåveis!
Stekt på spidd
bitte små fisk stekt i olje
blåskjell, ukjente muslinger
stekt i olje, men koldt
med saften av en citron
krystet over sig
ramsalte oliven og hvitvin!

Aldri var jeg mer opphisset
enn ved dette måltid.
Bannende
sprang verten i kjelleren
og fylte min vinkanne
gang efter gang.
Derpå:
Stekt blandet småfisk
med hvittingkjøtt

smrt izgubila svoje želo.

Na zahodni strani Apeninov,
v ribiškem mestu z imenom
Comoglie
sem isto leto dobil
in salato del mare
iz mrzlih, hrustljavih rakov,
in lignjev, majhnih
kot spomladanske vetrnice!
Pečenih na ražnju
majcenih ribic,
ocvrtih v olju,
klapavic, neznanih školjk,
pečenih na olju, ampak mrzlih,
z limoninim sokom,
presoljenimi olivami
in belim vinom!

Nikoli nisem bil tako
vznemirjen kot pri tej jedi.
Preklinjajoč
je gostitelj skočil v klet
in vedno znova napolnil
vrč za vino.
Potem pa:
pečene mešane ribice
z osličem

og rovdyrhoder.
Salat. Ost.
Sort, arabisk kaffe.
Ferskener med brennevin.

I innlandet Sienna, bak domen
åt jeg fra spidd
oksekjøtt
dryppende, rødt
tomater, olje, citron
rød vin
ost
Bel Paese
og en ubeskrivelig
røkt fåreost
fra fjellene.
Denne middag kostet mig
min forstand.

Jeg har også en gang
i Pisa
fortært en indrefilet
svidd av levende ild utenpå
og rød som det flammende
helvete innvendig.
Bistått av en liter
gammel Chianti
undlot den ikke å nedsenke mig

in glavami zveri.
Solata. Sir.
Črna arabska kava.
Breskve z žganjem.

V notranjosti, v Sieni, za stolnico
sem jedel govedino na
ražnju,
sočno, rdeče
paradižnike, olje, limono,
rdeče vino,
sir
Bel Paese
in neopisljiv
prekajen ovčji sir
iz hribov.
Ta obrok me je
stal razuma.

Nekoč sem tudi v
Pisi zaužil
pljučno pečenko,
zunaj ožgano od živega plamena
in znotraj rdečo kot
žareči pekel.
Zraven me je liter
starega chiantija
uspel potopiti

i sløvsind
uten evne til å tale sammenhengende.
Til den sortviolette
kaffe:
myke valnøtter, frukt
ferske dadler, fiken
og mørke kaffe
for å gjenvinne
den tapte balanse.

Men i Pavia
spiste jeg oliven
sprø kylling, salat
og hvitvin, – derpå
med hud og hår en
englenderinne.
Hun pep av fryd.

Ai, men jeg glemmer
de enklere gleder:
rett og slett
kastanjer
i en liten fjellby,
og fårekjøtt i glørne
lukten av brent tre,
hvitløk, tomat og olje!
Pærer og
vin fra landsbyen.

v topoumnost
brez sposobnosti povezanega govora.
K črno vijoličasti
kavi:
mehke orehe, sadje
sveže datlje, fige
in še več kave,
da bi spet našel
izgubljeno ravnotežje.

V Paviji
pa sem jedel olivno
hrustljavega piščanca, solato
in belo vino - potem pa
s kožo in kostmi še
Angležinjo.
Cvilila je od radosti.

Joj, pozabljam pa
preprostejše radosti:
navadne
kostanje
v gorski vasici,
in ovčetino v žarečem
vonju ožganega drevja,
česen, paradižnik in olje!
Hruške in
vino iz vasi.

Så enkel mat
rystet ofte mitt hjerte.

Levende skalldyr
åt jeg fra vogn
i Napoli,
fikk dem i hånden,
åpnet dem med kniv,
presset citron over dem
og drakk dem
ut av skallet,
ustø på føttene
av salighet.
Som saltvann, vind
og stjernenetter
smakte dette.
(Jeg blev blind
efterpå.
Men angret ikke et sekund.
Efter noen uker
fikk jeg da også
synet igjen.
Hvad jeg nu skulle med det.
Jeg har sett nok.)

Middelhavet!
Dine fullkomme måltider
pryder min kjærlighet

Takšna preprosta hrana
je pogosto pretresla moje srce.

Žive školjke
sem jedel z vozička
v Neaplju,
dobil sem jih v roko,
odprl z nožem,
nanje stisnil limono
in jih popil
iz lupine,
majavih nog
od blaženosti.
Imele so okus po
slani vodi, vetru
in zvezdnatih nočeh.
(Potem sem
oslepel.
A mi ni bilo žal niti za sekundo.
Čez nekaj tednov
se mi je povrnil vid.
A kaj naj bi z njim.
Dovolj sem videl.)

Sredozemlje!
Tvoji popolni obroki
krasijo mojo ljubezen

til dig!
Selv det enkleste:
oliven, brød, vin
i den varme natt
med fred i sjelen, måneskinn
og det gamle vannhjul!

Å, borgere av Bonassola!
Husker dere stadig
den kolossale latter
min danske venn slog op
ved synet av månen
i Liguria?

I Amerika
åt jeg
skoldhete maiskolber
i rørt smør,
solgt på gaten fra vogn
som pølser i Tyskland
kastanjer i Milano
muslinger i Napoli.

I Brooklyn
staten New York
spiste jeg
gin og Irish Stew
inntil jeg ikke lenger var

do tebe!
Celo najpreprostejše:
olive, kruh, vino
v topli noči,
z mirom v duši, mesečina
in staro mlinsko kolo!

O, meščani Bonassole!
Še pomnite
gromki smeh
mojega danskega prijatelja
ob pogledu na mesec
v Liguriji?

V Ameriki
sem jedel
vroče koruzne storže
v stopljenem maslu,
na stojnici na cesti
kot klobase v Nemčiji
kostanje v Milanu
školjke v Neaplju.

V Brooklynu,
zvezna država New York,
sem jedel
gin in Irish Stew,
dokler me ni bilo več

til å skjelne fra stuingen!
Også til kineserne gikk jeg
og spiste Chop Sui
med glede.

I hansabyen Hamburg
fortærte jeg
kanadisk whisky
røkelaks, kaukasisk hummerkrabbe
vodka og kaviar
inntil jeg våknet
på toget i København
med en flaske vodka
i hånden,
til forargelse for
sovevognskonduktøren.

I Rom har jeg engang
nydt en artisjokk
hvorpå *alt* var spiselig.
Den var som kjærligheten.

Skoldhet lutefisk,
hvit som Hardanger-
jøkelen
gjennemsiktig, skjelvende
klar
badet i smør, engelsk sennep og pepper

mogoče ločiti od obare!
Tudi h Kitajcem sem šel
in jedel Chop Sui
z veseljem.

V hanzeatskem mestu Hamburgu
sem zaužil
kanadski whisky,
dimljenega lososa, kavkaško rakovico,
vodko in kaviar,
da sem se zbudil
na vlaku za København
s steklenico vodke
v roki,
kar je jezilo
sprevodnika v spalniku.

V Rimu sem nekoč
užival v artičoki,
na kateri je bilo *vse* užitno.
Bila je kot ljubezen.

Vrelo lutefisk,
belo kot Hardangerski
ledenik,
prozorno, drhteče
jasno,
okopano v maslu, angleški gorčici in popru

åt jeg i ti dager
hos skalden Gabriel Scott
med øl og sprit.
Lutefisken
var som en lavine
gjennem mitt hode.
Og verten
den gamle løve
mol med strittende bart
en fenomenal
skipperløgn
om en fremragende
lutefisk
han en gang hadde spist
langt inne i det mørkeste
Bayern
med Steinhäger og Edelbräu.
Jeg trodde ham
der jeg satt.

Videre har jeg
i det gamle, regnvåte Norge spist
de to ting
som har opphøyet
landet
til kulturnasjon:
Rakørret og
gammelost.

sem jedel deset dni
pri skaldu Gabrielu Scottu
s pivom in žganjem.
Lutefisk
mi je šla
kot plaz skozi glavo.
In gostitelj,
stari lev,
je s svojo ščetinasto brado
predel fenomenalno
mornarsko laž
o sijajni
lutefisk,
ki jo je nekoč jedel
nekje globoko na najtemnejšem
Bavarskem,
s Steinhägerjem in Edelbräuom.
Na mestu
sem mu vse verjel.

Poleg tega sem
na starem, razmočenem Norveškem
jedel dve stvari,
ki sta deželo
povzdignili
med kulturne narode:
Rakørret in
gammelost.

Mat for hertuger og frie bønder!

Ofte åt jeg også i mitt
fedreland:
Selvfisket fjellørret, rå,
filert, med fjernet ryggrad,
bare en natt gammel,
tilbragt i salt, pepper,
sukker, salpeter
og et hav av dill,
til frokost.
Eller avkokt, med
nye poteter (i dill!)
med agurksalat
og smeltet smør.
Ofte drev det tårene frem!

Meget av den livets
metafysiske uhygge
som ellers
omklamrer vår eksistens
har jeg siden for kortere
stunder fordrevet
ved hjelp av
lutefisk.
Hvilken lykke er det ikke
å ha en fordøyelse som min!

Hrana za kneze in svobodne kmete!

Pogosto sem tudi jedel
v svoji domovini:
gorsko postrv, ki sem jo sam ujel,
surovo, narezano, brez hrbtnice,
staro komaj eno noč,
v soli, popru,
sladkorju, solitru
in morju kopra
za zajtrk.
Ali kuhanlo, z
mladim krompirjem (v kopru)
s kumarično solato
in stopljenim maslom.
To mi je pogosto priklicalo solze!

Veliko metafizičnega nelagodja
življenja,
ki sicer objema
naš obstoj,
sem odtej za
kratek čas odgnal
s pomočjo
lutefisk.
Kakšna sreča je imeti
prebavo, kot je moja!

Desto mere
besynderlig er det
at jeg alltid har lidt av
uforklarlig sorg
og uhelbredelig tungsind.

Toliko bolj
obžalovanja vredno je,
da že od nekdaj trpim
za nerazložljivo žalostjo
in neozdravljivo potlačenostjo.

Kolbein Falkeid

Privat huskeregel

Du skal ikke klister fine øyeblikk
opp på veggene i tankene
og forgylle dem med lengselen din.
Du skal kjøre spettet
hardt innunder arrete hverdager
og vippe dem opp.
En etter en.

Det er derfor
livet har deg på mannskapslista.

Osebni spominski pripomoček

Ne lepi prijetnih trenutkov
na zidove misli
in ne pozlati jih s hrepenenjem.
Podstavi kol
pod brazgotine vsakdana
in jih prevrni.
Drugo za drugo.

Zato te je
življenje sprejelo v posadko.

Lars Saabye Christensen

det barn du var skal du aldri bli

det barn du var skal du aldri bli
ingen kan hente frem
de drømmer som formet deg
de bilder som fylte sommernatten
med grønn sol og gule slanger

det barn du var skal du aldri bli
ingen kan åpne dørene
til de rom du har forlatt
du har lagt noe bak deg
du har mistet noe du holdt av
rom som var varme
rom fulle av vann og blomstertapet

det barn du var skal du aldri bli
ingen kan ta deg med til dagene
da klokken var et mysterium
da du visste alt om angst og kjærlighet
ingen kan gi deg den kvelden
da lek og latter fulgte deg inn i søvnen
og ingenting var umulig

det barn du var skal du aldri bli
den du er skal du snart glemme

nikoli ne boš otrok kot si bil

nikoli ne boš otrok kot si bil
nihče ne more poiskati
sanj ki so te oblikovale
podob ki so napolnile poletno noč
z zelenim soncem in rumenimi kačami

nikoli ne boš otrok kot si bil
nihče ne more odpreti vrat
v sobe ki si jih zapustil
nekaj si pustil za sabo
izgubil si nekaj dragega
sobe ki so bile tople
sobe polne vode in rožastih tapet

nikoli ne boš otrok kot si bil
nihče te ne more odpeljati v dni
ko je bila ura misterij
ko si vedel vse o strahu in ljubezni
nihče ti ne more dati tistega večera
ko sta te smeh in igra pospremila v spanje
in nič ni bilo nemogoče

nikoli ne boš otrok kot si bil
to kar si danes boš kmalu pozabil

Rolf Jacobsen

Snu dere bort. – Tenk på noe annet!

– Snu dere bort. Tenk på noe annet.
Tenk på alt dere kan kjøpe. Tenk på bilen din.
Alt det som står i annonsene. Lekre saker.
Ikke stå der og se hitover hele tiden. Snu dere.
Tenk på noe annet, har vi sagt.

Ja, men så snu dere da. Se i butikkvinduene.
Svære greier. Siste nytt i alle bransjer.
Selskinnskåper. Er ikke det noe? Ny dress.
Det er våren snart. Tenk på supre jenter.
Tenk på hu-hej. Næmmen så snu dere da.
Vi har ikke bedt om vitner her.
Gå på kino ikveld eller innom en kirke,
hvis du er sånn. Vær med i salmesangen,
vær som de andre, for helvete.

Nei, hør nå. For siste gang. Se ikke hitover.
Og tenk på noe annet. Nå har vi sagt det
– vi skal ikke ha noen tilskuere her.
Kjøp deg en tjukk avis eller et ukeblad.
Se på alle farvebildene, og husk at dette er siste advarsel.
– Sånn ja. Det er fint. Og så snakker vi om noe annet da.
NEI, for svingende. Bli stående.
Ellers skyter vi.

Obrnite se stran. – Mislite na kaj drugega!

– Obrnite se stran. Mislite na kaj drugega.
Mislite na vse, kar lahko kupite. Misli na svoj avto.
Na vse, kar je v reklamah. Krasne stvari.
Ne pogledujte ves čas sem. Obrnite se.
Mislite na kaj drugega, smo rekli.

Ja, obrnite se, no. Glejte izložbe.
Mega reči. Najnovejše na vseh področjih.
Plašči iz tjulnjega usnja. To je pa že nekaj, ne? Nova obleka.
Kmalu bo pomlad. Mislite na super punce.
Mislite na juhu. Dajte, obrnite se že.
Nismo vabili prič.
Pojdite zvečer v kino ali se oglasite v cerkvi,
če ste takšne sorte. Pridružite se petju psalmov,
bodite no takšni kot vsi, jebenti.

Ne, poslušajte zdaj. Zadnjič. Ne glejte sem.
In mislite na kaj drugega. Povedali smo vam
– nobenih gledalcev ne bomo imeli tukaj.
Kupi si kakšen debel časopis ali tednik.
Oglej si vse barvne slike in si zapomni, da je to zadnje opozorilo.
– Tako ja. To je v redu. In zdaj bomo govorili o čem drugem.
NE, zaboga. Stoj.
Drugache streljam.

Arild Nyquist

Ensomhet

Ensomhet, sier du. Det
er greit med litt
ensomhet bare det ikke
blir for mye. Da åpner jeg døren
og roper ut i natten: kom inn

kom inn - her er ensomhet nok
for to! ja for fire! Og
på riktig ille dager brøler
jeg: her er ensomhet nok
for et helt orkester!

Osamljenost

Osamljenost, praviš.
Včasih ne škodi
malo osamljenosti, samo
ne preveč. Takrat odprem vrata
in zakličem v noč: vstopi

vstopi – tu je dovolj osamljenosti
za dva! ja, za štiri! In
če imam res slab dan, rjobem:
tu je dovolj osamljenosti
za cel orkester!

Gene Dalby

Nynn til metalltrommen

Før du får sjansen
Til å synge
Blir du tvunget
Til å lese alle bøkene i
Det nådeløse biblioteket

Og etterpå kan du ikke synge
Bare nynne til metalltrommen

Mrmraj ob pločevinastem bobnu

Preden lahko
Zapoješ
Te bodo prisilili
Prebrati vse knjige
V neusmiljeni knjižnici

In potem ne moreš več peti
Samo mrmraš lahko ob pločevinastem bobnu

Laila Stien

Til Ellen Anna

Fly jente fly
du er en fugl
og jeg har sett verden
i dine trassige øyne.

Fly når vi kommer
i store klebrige flokker
av gammel fornuft.
Du huser ferske tanker
bak din steile panne.

Fly før vingene visner
under glatte vaner,
stivner under krav
om smilende forgivelse,
lammes
av høflige håndtrykk.

Fly jente fly
fra våre finmaskede nett.
Spre dine tanker
som kvasse piler,
gylne aks.
Beskytt din panne, din trass.
Fly.

Za Ellen Anno

Zleti, deklica, zleti,
ptica si
in videla sem svet
v tvojih trmastih očeh.

Zleti, ko prideva
v velikih lepljivih jatah
starega razuma.
Za tvojim upornim čelom
bivajo sveže misli.

Zleti preden ti krila ovenijo
pod gladkimi navadami
otrdijo pod zahtevami
po nasmejani predaji
ohromijo
pod vladnimi stiski rok.

Zleti, deklica, zleti
iz najine drobno spletene mreže.
Razpri svoje misli
kot ostre puščice,
zlato klasje.
Obvaruj svoje čelo, svojo trmo.
Zleti.

Nils Aslak Valkeapää

Buore beaivvi ráhkis ustiban

Buorat ain ráhkis oabbá
buorat viellja ráhkis
Vel bessen vouinnastit du jurdagiid báldii
goarddáhallat du dovdduid lieggasis

Bures bures, ráhkis viellja
bures, ráhkis oabbá
Man suohtas fas deaivvadit duinna
oaidnit du
Ja čalmmiid mat čuvget

Lehkos ráffi duinna

Veaháš áigái báhtaran du lusa
veaháš áigái váimmu raban
suonjan du jurdagiid liegga sallii
Veaháš áigái
atte munne dorvvu
sojiid lebbe

Pozdravljen dragi prijatelj

Pozdravljeni, draga sestra
pozdravljeni dragi brat
Spet lahko počivam v tvojih mislih
se pogrejem ob žaru tvojih čutov

Bures bures dragi brat
pozdravljeni draga sestra
Tako lepo je spet srečati
videti tebe
in oči ki sijejo

Mir ti želim

za kratek čas si pri tebi poiščem zavetje
za kratek čas ti odprem srce
smuknem v toplo naročje tvojih misli
za kratek čas
mi daj varnost
razpri krila

Goddag min kjære venn

Goddag min kjære søster
goddag kjære bror
Igjen får jeg hvile i dine tanker
varme meg ved dine sansers glød

Bures bures kjære bror
goddag kjære søster
Så fint å møte deg igjen
se deg
Og øyne som skinner

Fred ønsker jeg deg

Ei lita stund søker jeg ly hos deg
ei lita stund åpner jeg mitt hjerte
smyger inn i dine tankers varme fang
ei lita stund
gi meg trygghet
bre vingene ut

prevod: Laila Stien

Pozdravljen dragi prijatelj

Pozdravljen, draga sestra
pozdravljen dragi brat
Spet lahko počivam v tvojih mislih
se pogrejem ob žaru tvojih čutov

Bures bures dragi brat
pozdravljen, draga sestra
Tako lepo je spet srečati
videti tebe
in oči ki sijejo

Mir ti želim

za kratek čas si pri tebi poiščem zavetje
za kratek čas ti odprem srce
smuknem v toplo naročje tvojih misli
za kratek čas
mi daj varnost
razpri krila

Jan Erik Vold

dråpen
henger der
ikke

kaplje
tam
ni več

Olav Angell

Coltrane forvandler fjellet till en nystemt saksofon

Ord teller ikke lenger
løfter gjelder ikke lenger
bare kjærtegn

forklaringer holder ikke lenger
unnskyldninger godtas ikke lenger
bare blikk som varmer

forhåpninger er skumtopper
den ene
vakrere
enn den andre

fossiler av ømhet
lever
videre
i stenene langs
strandkanten

Coltrane začara goro v uglašen saksofon

Besede ne štejejo več
obljube ne veljajo več
samo izrazi ljubezni

pojasnila ne držijo več
izgovori se ne sprejmejo več
samo pogledi, ki grejejo

upi so vršički pene
eden
lepši
od drugega

fosili nežnosti
živijo
naprej
v kamnih
na obali

Kurt Narvesen

Det er bare meg

Det er bare meg som kommer:
meg og mitt rastløse hjerte.
Vil deg egentlig ingenting ~

Vil bare være hos deg en stund,
veksle ord, veksle alt som kan
være mellom ord
av befriende kommaer,
av plutselig varme tankestreker
når to mennesker har kjent hverandre
lenge.

Samo jaz sem

Samo jaz sem:
jaz in moje nemirno srce.
Saj ti nič nočem ~

Samo pri tebi bi bil malo,
izmenjal besede, izmenjal vse,
kar je lahko med njimi,
vejice svobode,
nenadoma topli pomicljaji,
ko se dva človeka poznata
že dolgo.

Eivor Bergum

Myrsnipedikt

grim
va du
men æ elska dæ

hode som
rønkat eple

knyttnevva med
tre nommer
før stor hud

fem fingra inn i
fuglegapet
på en gang

— — —

hastig telte æ:
ti tær
ti fingra
to
øra og øya

Kokljina pesem

grd
si bil
pa sem te mela rada

glava k
zgrbančen jabuk

pest z
za tri cifre
prevelko kožo

pet prstov
naenkrat
v odprtem klunu

— — —
na hitr sem preštela
pet prstov na nogi
pet prstov na roki
dva
ušeska in učka

sjøl
hadde æ
ti bankandes hjerta og
gledeståra før
et mangeøyd uhyre

du drakk mæ overlegent
like tørst
va vi begge

men du ga ei
go' natt i det

fylte kvite kluta når
du hadde fordøyd mæ

nu e du
høger enn
mor di

go' kamerat
fleipe med mæ
sende
oversanselige telegram
over bordet
om vreden
sinne ditt
ønskan

js sm
mela pa
deset src k so razbijala
in jokala sem se od sreče
nad to večoko pošastjo

nesramno si me pil
enak žejna
sva bla oba

ampak na to
si se posral

napolnu belo cuno
k si me prebavu

zdej
si viši
k js

dopr kolega
me zezaš
mi pošilaš
nadčutne telegrame
čez mizo
o besu
svojih mislih
željah

ømhett tar og gjer du
i kyss
som morsesignal
sos
sos
når ingen ser det

og treffes vi på veien
e vi
fremmen før hverandre
utanpå

grim e du ikke lenger
sveisen i
dongeri og
høyhalsa genser

morsmelk har du
aldri hørt om

men æ kjenne
det spreng
i brøstet mitt

nežnost daš in vzameš
z lubčkom
k morsejev znak
sos
sos
k noben ne vid

če se vidva na cest
sva si
k tujca
na zunej

grd nisi več
dobr zgledaš
v džinsu
pa puliju

za materin mlek
še slišu nisi

js ga pa čutm
kako mi šprica
v joških

Eva Jensen

Framfor meg på bussen sat ein mann med gult hår.
Eg bøygde meg sakte fram og kyssa han i nakken. Det var
akkurat så godt som eg hadde trudd. Han lét avisā falle ned
i fanget.
Sjåfør! Få ho ut!
Eg lente meg like sakte tilbake og så ut.
Eg meiner det var sol den dagen.

Pred mano na avtobusu je sedel tip z rumenimi lasmi.
Počasi sem se sklonila naprej in ga poljubila na tilnik. Bilo je
prav tako super, kot sem mislila. Časopis mu je padel
v naročje.
Šofer! Spravite jo ven!
Enako počasi sem se naslonila nazaj in gledala skozi okno.
Mislim, da je bilo takrat sonce.

Marit Tusvik

Flytt deg litt da

Å la meg berre
få strekke meg litt
Det verker i alle musklar
av å sitte ihopkrøkt og vente

Ta armene vekk så eg kan
tøye meg heilt til månen
og slenge han
i hovudet på deg

Daj, malo se premakni

Da se bom vsaj
malo pretegnila.
Vse mišice me bolijo,
ko tako zgrbljena sedim in čakam

Umakni roke, da bom lahko
segla vse do lune
in ti jo vrgla
v glavo.

Einar Økland

Åleine

Første gang
eg var åleine med
deg var eg redd

Nå er eg
redd for å bli åleine
utan deg.
Slik kan det gå.

Det tenker jeg på.

Tenk å bli redd
på ein så god måte.

Forresten er det berre deg
eg tenker på nå.

Slik kan det gå.

Sam

Prvič, ko sem bil
sam s tabo,
sem se bal.

Zdaj se
bojim biti sam
brez tebe.
Je pač tako.

Zdaj mislim na to.

Da me je lahko strah
na tak dober način.

Sicer pa zdaj
mislim nate samo.

Tako je to.

Gene Dalby

I det øyeblikket
Jeg tar av meg skoene
Om kvelden

Regner det flodhester inn av vinduene

Derfor hender det
Selv i varme sommernetter
At jeg sover for lukkede vinduer
Med skoene på

V trenutku ko
Zvečer
Sezujem čevlje

Se skozi okna ulijejo nilski konji

Zato pogosto
celo v poletnih nočeh
spim pri zaprtih oknih
in obut

Leopardene
Trekker vekk

Asfalten
Blir for varm
Mot potene

Leopardi
Se umikajo

Asfalt
Je prevroč
Za tace

Sigmund Mjelve

Den unevnelige katten

Når alle land er
øde, alle mann er døde,
streifer en villkatt omkring,

møter en gjemglemt gudinne
som verken er katt
eller kvinne,

men katt

Neomenljiva mačka

Ko vsi so kraji prazni
in vsi ljudje prikazni
se divja mačka klati naokrog,

se v pozabljeno boginjo zaleti
ki niti mačka
niti ženska ni

ampak mačka

Bertrand Besigye

Og du dør så langsomt at du tror du lever

Og du dør så langsomt
at du tror du lever
skoene er fortsatt varme
av morgentreurens skritt
utenfor flyr en ravn, ennå
med den forlatte greinens tykkelse
i sine krumme klør
om du kunne bevege deg som den
for du beveger deg i sirkel
men fortære framover
slik to sykkelpedaler
langsomt dreier framover
i lufta like over asfalten
du har lenge kjent hvordan ravnen
hvesser sitt nebb mot kulden
og du dør så langsomt
at du tror du lever

In umiraš tako počasi da misliš da živiš

In umiraš tako počasi
da misliš da živiš
čevlji so še vedno topli
od korakov jutranje poti
zunaj leta krokar, še vedno
z debelino zapuščene veje
v skriviljenih krempljih
če bi se vsaj lahko gibal tako
ti pa se giblješ v krogu
a hitreje naprej
kot se pedala na kolesu
počasi vrtijo naprej
v zraku tik nad asfaltom
že dolgo čutiš kako si krokar
brusi kremplje ob mraz
in umiraš tako počasi
da misliš da živiš

II. Og du dør så langsomt
at du tror du lever
digitalklokka skifter

fra 17:55
til 17:56

du klarer ikke å gjøre noe
hver bevegelse
er en tom bevegelse
svøpt om din kropps fylde
og i vinduskarmen står flua
livskraft pumpes
gjennom dens hårtynne bein
digitalklokka skifter

fra 17:56
til 17:57

knyttneven av opplagra ro
dunkes i stolarmens stoff
du klarer ikke å gjøre noe
flua trekkes mot skinnet
fra øynene dine
du våkner så langsomt
at du tror du sover
du har to tynne tåresekker
som gjemmer seg i begge øyekrokene
i redsel for å fylles
du har lenge kjent hvordan søvnen
frykter lukkede øyne
hvordan panna minnes grublerynker

II. In umiraš tako počasi
da misliš da živiš
digitalna ura se premakne

s 17:55
na 17:56

ničesar ne zmoreš
vsek gib
je prazen gib
ovit okoli polnosti tvojega telesa
in na okenski poli stoji muha
življenska moč se črpa
skozi njene kot las tanke noge
digitalna ura se premakne

s 17:56
na 17:57

stisnjena pest shranjene tihote
se potopi v blago naslonjala
ničesar ne zmoreš
muha se podrgne ob sij
tvojih oči
prebujaš se tako počasi
da misliš da spiš
dva tanka solzna mešička imaš
ki se skrivata v očesnih votlinah
v strahu da se bosta napolnila
že dolgo veš kako se spanec
boji zaprtih oči
kako se čelo spominja zaskrbljenih gub

du har lenge kjent hvordan
flua stikker sin snabel gjennom en tåresekks
du våkner så langsomt
at du tror du lever
Og du dør så langsomt
at du tror du sover

III. Og du dør så langsomt
at du tror du lever
digitalklokka skifter

fra 17:57

til 17:58

du klarer ikke å gjøre noe
du begynner å skjelv
et tomrom surrer som en flue inni redselen
stolen kjølner og panna koker
redselen har fluas oppdelte blikk
redselen titter inn i deg
fra fem forskjellige vinkler samtidig
du klarer ikke å gjøre noe
hårveksten kravler ut av neseborene
flua kryper over øret ditt
du legger høyrehånden forsiktig over øret
det knaser, den summer, det blir stille
og du klarer ikke å gjøre noe
pulsen haler redselen etter seg
du forsøker å onanere vekk redselen
men ingenting hjelper

že dolgo veš
kako muha vtakne rilček v solzni mešiček
prebujaš se tako počasi
da misliš da živiš
In umiraš tako počasi
da misliš da spiš

III. In umiraš tako počasi
da misliš da živiš
digitalna ura se premakne

s 17:57

na 17:58

ničesar ne zmoreš
začneš drhteti
praznina brenči kot muha v bojazni
stol se hladi in čelo žari
strah ima mušji razdeljeni pogled
strah škili vate
iz petih različnih kotov hkrati
ničesar ne zmoreš
poraščenost sili iz nosnic
muha ti leze po ušesu
desno roko previdno položiš na uho
hrešči, brenči, utihne
ničesar ne zmoreš
utrip vleče strah za sabo
poskusiš odmasturbirati strah
pa nič ne pomaga

du bare hører hvordan
det forsiktige orgasmestønnet
måler klangdybden
i din fortvilelse
og toneskarpheten
i din livgnist
du håper livsgnisten
i det minste vil brenne stearinlyslenge
i vinduskarmen står ei flue
livskraft spruter i syltynne stråler
ut til vingenes vibrering
hvis ingenting oppløftende skjer
innen klokka seks
snitter du pulsåra over
digitalklokka skifter
    fra 17:58
    til 17:59
Og du dør så langsomt
at du tror du lever

samo slišiš kako
previdno orgazmično stokanje
meri nižino tona
v tvojem obupu
in ostrino tona
v tvoji iskri življenja
upaš da bo življenjska iskra
gorela vsaj za celo svečo
na okenski polici stoji muha
življenjska moč brizga v tankih curkih
proti trepetu kril
če se ne zgodi nič spodbudnega
do šestih
si prerezete žile
digitalna ura se premakne

s 17:58

na 17:59

In umiraš tako počasi
da misliš da živiš

Gro Dahle

**Si at du stapper moren din opp i en koffert.
Hva får du da?**

En håndbagasje
du må slite med opp trappene
inn gatene
over plassene
gjennom byene

Kanskje vil du sette kofferten din igjen
glemme den på flyplassen
låse den vekk i oppbevaringen
Som du virkelig skulle gjøre det
Som om det ville være nok
Ta en buss eller løpe
Bytte navn
Skifte adresse
Som om det ville hjelpe
Moren din er der
Moren din ser deg
Du trodde du la henne igjen
med kofferten
men hun er fortsatt med
halvt skjult
mellom øyebrynene dine

**Recimo, da stlačiš mamo v kovček.
Kaj dobiš?**

Ročno prtljago
ki jo moraš vlačiti po stopnicah
po cestah
čez trge
skozi mesta

Mogoče hočeš kovček odložiti
pozabiti na letališču
zakleniti v omarico
Kot da bi to res šlo
Kot da bi bilo dovolj
Odpelji se z avtobusom ali steci
Spremeni si ime
Zamenjaj naslov
Kot da bi to pomagalo
Mama je tu
Mama te vidi
Zdelo se ti je, da je ostala
s kovčkom
a je še vedno zraven
na pol prikrita
med tvojimi obrvmi

Ann Kavli

Oss, retning

Eg veit
Ikkje kvar
Vi skal

Men eg gler meg
Medan vi kjem dit

Midva, smer

Ne vem
kam
greva

Se pa veselim
po poti

Øystein Wingaard Wolf

Kvinners makt

Kvinner holder verden fast i et hemmelig grep.
Alt fra de ble født var de herskerinner
og fikk menns oppmerksomhet i alle seremonier
de kastet seg ut i på veien til de store rollene.
De lærte seg like godt å beherske subjektet
som objektets posisjoner, bygget hus, farget tøyer
spilte karneval for å bli som Garbo eller Goldmann,
finslipte minespillet for å miste barndommen fort
og øvde på åtte-ti replikker som holder et helt liv.

Jeg elsket min bestemor, elsket min mor, elsket min søster,
så i dem fortroppene til lærerinner, elskerinner, prestinner,
modeller for gudinner i kamp og krigerske engler.
Uten kvinnene orker jeg ikke mitt manuskript
som jeg fyller med overraskelser og sidesprang
for å være nærmere, trofast mot det jeg elsker.
Kvinnene er påskuddene og alibiene for å skrive
og skriften tatoverer dem som lyset fra en måne
bare en mann kunne erobre.

Moč žensk

Ženske trdno držijo svet v skrivnostnem prijemu.
Vse od rojstva so bile vladarice
in so privlačile moško pozornost v vseh obredih,
ki so se jih udeležile na poti do velikih vlog.
Enako dobro so se naučile obvladati subjekte
kot položaje objekta, gradile hišo, barvale blago,
igrale na karnevalu, da bi bile kot Garbo ali Goldmann,
izpilile izraze na obrazu, da bi hitro izgubile otroštvo
in vadile tistih osem, deset replik, ki so dovolj za celo življenje.

Ljubil sem staro mater, ljubil mater, ljubil sestro,
v njih sem videl izvidnico učiteljic, ljubic, duhovnic,
modelov za boginje v boju in angele vojne.
Brez žensk ne zmorem svojega rokopisa
ki se polni s presenečenji in odmiki,
da bi bil bliže, zvestejši temu, kar ljubim.
Ženske so pretveze in alibiji za pisanje
in pisava jih tetovira kakor mesečina,
ki jo lahko osvoji samo moški.

Odd Børretzen

In the morning

Jeg har mange mange ganger,
mange mange mange ganger, hatt lyst til
å skrive en vise om livet, in the morning

altså: skrive en vise om Livet om morgen. Det er særlig om morgen jeg tenker på det, men, jeg mener: det er ikke lett.
Å skrive viser.

Og om Livet? Det er, naturligvis, forferdelig vanskelig, D.v.s. Jeg fikk til refrengen. Det er sånn: tatatatatatatatatata-tatata-tatatatatatat in the morning.

Visa skulle altså handle om Livet. Men jeg mener: Livet? Det er jo svært. Og langt. Jeg tenkte at jeg kunne sammenlikne Livet med å være i båt. Om sommeren. Jeg har ganske god greie på det for jeg er ganske mye i båt om sommeren. Det er ofte forferdelig og ubehagelig. Og sånn er livet også. Ofte. Særlig om morgen.

Når det regner. Det regner mye om sommeren. I båt. Og i Livet. Da drypper det fra dekket og ned på loffen og det er skorpe på leverposteien og alt er ikke bare vått det er dertil totalt hensiktsløst. Og dyrt. Og jeg tenker da: Hvorfor er jeg egentlig her? Langt fra folk. Omgitt av stein og vann og fisk. Hvorfor er jeg ikke et annet sted. På Theatercafeen kanskje hvor du kan sitte helt tørt ved bordet og se på folk i regnværet ute i Stortingsgata

In the morning

Že zelo velikokrat,
zelo zelo zelo velikokrat me je imelo
da bi napisal pesem o življenju, in the morning

Torej: napisati pesem o Življenju zjutraj. Posebej zjutraj razmišljam o takih rečeh, ampak, hočem reči: ni lahko. Pisati pesmi.

In to o Življenju? To je, seveda, grozovito težko. Mislim, refren sem že imel: tatatatatatatatatatata-tatatatata-tatatatatatat in the morning.

Pesem bi bila torej o Življenju. Ampak, pomislite: Življenje? Saj je vendar ogromno. In dolgo. Mislil sem, da bi lahko primerjal Življenje

z bivanjem v čolnu. Poleti. To kar obvladam, ker sem poleti kar precej v čolnu. Pogosto je grozno in neudobno. In tudi življenje je takšno. Pogosto. Posebej zjutraj.

Kadar dežuje. Poleti veliko dežuje. V čolnu. In v življenju. Takrat kaplja s palube in na kruhu in na paštetih je skorja in vse skupaj ni samo mokro ampak tudi popolnoma nesmiselno. In drago. In takrat pomislim: le zakaj sem tukaj? Daleč od ljudi. Obdan z vodo in kamni in ribami. Zakaj nisem nekje drugje. Mogoče v kavarni, kjer lahko popolnoma suh sediš pri mizi in gledaš ljudi v dežju

som løper etter trikken hvis den trikken i det hele tatt kommer sannsynligvis er den lagt ned for mange år siden men kelneren kommer med det du ber om.

Og måker.

Jeg har sagt det før og jeg sier det igjen: Jeg hater måker.

De skriker og oppfører seg som dyr
og jeg tenker: Sånn er livet.

Som en våt morgen med dyr som skriker og drypper og det er skorpe på leverposteien og skorpe på det ene og det andre.

Sånn er Livet og sånn er det å være i båt også særlig om morgenen.

Noen ganger – men noen

andre ganger – eller, for å si det på en annen måte: Noen ganger i BÅT

OM MORGENEN – og

i Livet også – forsåvidt: NOEN GANGER ER DET ALL RIGHT –
NOEN GANGER ER DET ALL RIGHT

NOEN GANGER ER DET HELT ALL RIGHT –
IN THE MORNING.

zunaj na Stortinški, kako tečejo na tramvaj, če tramvaj sploh pride, najbrž so ga že pred leti ukinili, ampak natakar pride s tistim, za kar ga prosiš.

In galebi.

Povedal sem že in spet ponavljam: sovražim galebe.

Kričijo in se vedejo kot živali
in mislim si: takšno je življenje.

kot mokro jutro z živalmi, ki kričijo in kapljajo in
na pašteti je skorja
in skorja na tem in onem.

Tako je Življenje in tako je tudi v čolnu, posebej
zjutraj.

Včasih - ampak v kakšnih
drugih časih - oziroma, če se izrazim drugače: Včasih
v ČOLNU

ZJUTRAJ - in
tudi v Življenju - pravzaprav: VČASIH JE PA ČISTO V REDU -
VČASIH JE PA ČISTO V REDU
VČASIH JE PA PRAV ALL RIGHT -
IN THE MORNING.

De store gamle byene

I noen timer,
når det er på det mørkeste,
hvisker de store byene.
Ellers brøler de
og hyler noen ganger
og glefser og skummer mot fortauskantene
I de store byene ammer mødre sine barn
mens de jages over gata
I de store byene går noen i krig
som til en slagmark
hver dag - seier eller redsler
og flykter
inn og ut av bussene
og biter seg fast
en spiser mens han løper
og blør tomatketchup nedover skjorta.

Men i noen timer
når det er på det mørkeste
er det så stille i de store byene
at du kan høre at eldgamle trær
synger i parken
I noen timer, når det er på det mørkeste,
drømmer millioner mennesker

Velika stara mesta

Nekaj ur,
ko je najtemneje,
velika mesta šepetajo.
Sicer rjovejo
in včasih vreščijo
in grizejo in se penijo ob pločnike
v velikih mestih matere dojijo otroke,
medtem ko jih preganjajo čez cesto
V velikih mestih gredo nekateri v vojno
kakor na bojišče
vsak dan - zmage ali grozote
in pobegnejo
na avtobuse in z njih
in se zagrizejo
nekdo med tekom je
in krvavi ketchup po srajci.

Ampak nekaj ur,
ko je najtemneje
je v velikih mestih tako tiho
da lahko slišiš prastara drevesa
peti v parku.
Nekaj ur, ko je najtemneje
milijoni ljudi sanjajo

milioner lydløse drømmer
bak millioner svarte vinduer.
Kanskje noen tusen ligger, to og to slynget sammen –
og lager barn
noen dør mens de sover, når det er på det mørkeste
men du kan ikke høre deres siste, private, sukk

Bare noen timer, mens det er på det mørkeste.
Etter noen timer brøler de store byene som i går
og hyler
og gatene er rasende elver
hvor det renner millioner ferske kyllinger
og tusenvis paraplyer og litervis hot curry og rød ketchup
og slips og konvolutter og symaskiner
og elskende par svømmer stille mellom forgassere og frossenfisk
og noen drukner og blir skylt på land og der ligger de
som vannsykt drivgods ved husveggene
en blek mann står med armene ut, som korsfestet, og roper
over mot den
annen bredd, kanskje noe om Gud og undergang?
Og bremsene skriker rasende etter ham
Men i noen timer, når det er på det mørkeste,
er det så stille i de store byene
at du kan høre at gamle trær synger
Da flagrer flokker av flaggermus over parken
Og når du følger dem med øynene
oppdager du at det er en himmel over hustakene

milijone neslišnih sanj
za milijoni temnih oken.

Nekaj tisoč jih morda leži, prepletenih po dva in dva –
in delajo otroke
nekateri med spanjem umrejo, ko je najtemneje,
a ne moreš slišati njihovega zadnjega, zasebnega vzdiha

Le nekaj ur, ko je najtemneje.
Čez nekaj ur rjovejo velika mesta kot včeraj
in vreščijo,
in ceste so besneče reke
po katerih tečejo milijoni svežih piščancev
in tisoči dežnikov in litri pekočega curryja in rdečega ketchupa
in kravate in kuverte in šivalni stroji
in zaljubljen par nemo plava med uplinjači in zmrznenimi ribami
nekateri utonejo in jih vrže na kopno in tam ležijo
kot naplavljeno blago ob zidovih hiš.
Bled moški stoji z iztegnjenimi rokami, kakor na križu,
in vpije proti
nasprotnemu bregu, mogoče gre za Boga in pogubljenje?
In zavore besno kričijo za njim
Ampak nekaj ur, ko je najtemneje,
je v velikih mestih tako tiho,
da lahko slišiš stara drevesa peti.
Takrat nad park prirfrčijo jate netopirjev
In če jim slediš z očmi,
ugotoviš, da je nad strehami nebo.

Redd

Som barn var jeg meget fryktsom.

Jeg er det ennå. Jeg skal komme tilbake til det, men altså: Et fryktsomt barn. Jeg var redd for en rekke ting: Kirkegårder. Fulle menner. Ukjente eldre damer.

Vi hadde en smijerns stål lampe hjemme som jeg alltid var redd for. Den sto foran vinduet og dannet en mørk, kantete kontur mot himmelen utenfor. Like før jeg sovnet fikk den horn og begynte å bevege seg sakte fram og tilbake mens den hvislet svakt.

Det er bare en lampe, sa de voksne. Det er vel ikke noe å være redd for, sa de og slo i smijernet for å bevise i hvilken grad det var en lampe.

Som om det var noe bevis?

Du er vel ikke redd for en stål lampe, sa de. Nei, sa jeg. Men det var ikke sant.

Nå vet jeg at jeg visste like godt som dem, naturligvis, alt den gang, at det bare var en lampe. Det var ikke det. MEN HVA SÅ?

Jeg mener: det er grunn til å være redd for en stål lampe som begynner å hvisle og bevege seg alt før du har sovnet. Det er umulig å vite hva den gjør mens man sover. Det ville vært dumt å ikke være redd når man vet at man har en vanvittig smijerns-lampe gående omkring i rommet. Det var umulig å vite hva den VILLE. Jeg mener: Natta er lang.

Hva er det som drar seg forsiktig fram og tilbake oppå bokreolen? Er det noen som ligger og blør under gyngestolen?

Prestrašen

Kot otrok sem bil zelo boječ.

Še vedno sem. O tem pozneje, zdaj pa:
boječ otrok. Bal sem se vrste stvari: pokopališč. Pijancev.
Neznanih starih gospa.

Imeli smo kovano stoječo svetilko, ki sem se je od nekdaj bal.
Stala je pred oknom in ustvarjala temno oglato siluetto
na nebu zunaj. Tik preden sem zaspal, je dobila robove in začela
se je premikati sem in tja, zraven pa je tiho piskala.
Saj je samo svetilka, so rekli odrasli. Tega se pa ja ni treba bati,
so rekli in brcnili v železo, da bi dokazali, kako zelo je
le svetilka.

Kot da je to kakšen dokaz?

Pa se ja ne bojiš stoječe svetilke, so rekli. Ne, sem rekel. Ampak
ni bilo res.

Zdaj vem, da sem prav tako dobro kot oni vedel,
že takrat, da je samo svetilka. Ni bilo to. PA KAJ?
Hočem reči, jasno, da se bojiš stoječe svetilke, ki začne piskati
in se premikati, preden zaspis. Ne moreš vedeti, kaj počne,
medtem ko spiš. Neumno bi bilo, če se ne bi bal, če veš, da imaš
poblaznelo kovano svetilko, ki se sprehaja po sobi.
Ni bilo mogoče vedeti, KAJ HOČE.
Hočem reči: noč je dolga.

Kaj se previdno vleče sem in tja po knjižnih policah?
Ali pod gugalnikom nekdo leži in krvavi?

Hvor kommer den sukkende lyden fra?
Fra taket?
Fra badet?
Hva var det den så?
Hva er det hun mener, hvem det nå er?
Hvem tar på seg skoene borti kroken der?
Hvem sukket nå?
Var det symaskinen?
Hvem er det som står borte ved vinduet jeg kan se beina stikke
fram under gardinene.
Redd
redd ned i senga.
Redd
med all mulig grunn
rommet er tungt av navnløse skygger
sitter det noen i den stolen eller er det kurvstolen selv som
tygger og tygger?
Hva er det det skal, det under badekaret?
Eller har det tenkt å bli der, under karet, og ha det bare?
Rasler og stønner svakt med stolsetene
klirrer med bladene
drypper det ikke fra tapetene?

Redd. Jeg er redd ennå. Jeg er naturligvis redd for politifolk.
Særlig tyske politifolk, men norske også. Jeg er redd for folk
som snakker høyt – redd for damer som kommer flagrende fra
fremmede bord på Theatercafeen og griper meg i armen - hva
mente du med det, sier de med skingrende stemmer - og vil ikke

Od kod prihaja vzdihovanje?
S strehe?
Iz kopalnice?
Kaj je bilo to?
Kaj hoče reči, kdo sploh je ta?
Kdo se obuva na pručki v kotu?
Kdo je pravkar vzdihnil?
Je bil šivalni stroj?
Kdo stoji pri oknu, pod zaveso
vidim noge.
Prestrašen
prestrašen v postelji.
Prestrašen
z vsemi mogočimi razlogi
soba je težka od senc brez imen
sedi kdo na stolu, ali pleteni stol
sam žveči in žveči?
Kaj hoče tisto tam pod banjo?
Ali pa misli kar ostati tam pod banjo in pač biti?
Ali tiho rožljajo in ječijo sedala pri stolih?
Škripajo listi,
kaj ne kaplja s tapet?

Prestrašen. Še vedno sem prestrašen. Seveda se bojim policajev.
Posebej nemških policajev, ampak tudi norveških. Bojim se ljudi,
ki glasno govorijo
– bojim se dam, ki prifrčijo k moji mizi v
kavarni in me zgrabijo za roko – kaj

slippe med vann rundt munnen og forvridde
ansikter som hvite gribber i svart cordfløyel.

Jeg er redd for Tollvesenet noen ganger.

Jeg er redd for å dø.

Når jeg hører, i mørket, en mann med trebein som går fram og tilbake, med beinet, på loftet hele natta,

da går jeg ikke opp på loftet for å se etter. Det har jeg aldri gjort.

Jeg går inn under dyna og blir der til morgenlyset kommer og fjerner uvesenet. Som jeg alltid har gjort. Men nå vet jeg at hvis jeg hadde gått opp der og „sett etter“, som skal være så bra og ikke sett noen mann med trebein på loftet, ikke sett noe levende der, og så gått ned igjen og lagt meg

og så hørt mannen med trebeinet

da hadde jeg visst at det var en usynlig mann med trebein
på loftet.

OG HVA ER DET SOM ER SÅ MYE BEDRE MED DET?

Jeg mener: Natta er lang.

ste mislili s tem rečajo z vreščečimi glasovi – in me nočejo
spustiti, penaste so okoli ust in spahnjenih obrazov
kot bele spake v črnem žametu.

Včasih se bojim Carinske uprave.

Bojim se umreti.

Ko v temi slišim moškega z leseno nogo, ki hodi sem
in tja z nogo, vso noč,

ne grem na podstrešje pogledat. Tega nisem nikoli počel.

Zlezem pod odejo in tam ostanem, dokler ne pride jutro
in prežene nestvor. Vedno naredim tako. Ampak zdaj vem,
da če bi šel gor „pogledat“, kar je menda tako dobro,
in ne bi videl moškega z leseno nogo na podstrešju, sploh ničesar
živega, pa bi šel dol in legel

in spet zaslišal moškega z leseno nogo,

potem bi vedel, da je na podstrešju neviden moški z leseno nogo.

IN ZAKAJ NEKI JE TO TOLIKO BOLJE?

Hočem reči: noč je dolga.

Rune Christiansen

En telefonsamtale

Kjære lille ekorn, kan du høre meg, forstår du hva jeg sier når jeg snakker til deg, kjenner du at jeg løfter deg, at vi sammen krysser plassen for å begrave deg i grøften der jorden er myk og svart, hører du insektene, vindpus tet, tenker du: hva er evigheten? Hva betyr den, evigheten? Kanskje den hastige skyggen når et fly passerer, det langsomme regnet. Merker du at jeg tenker på deg, tenker at du ikke fins, at du ikke fins i alle de andre; du var den eneste, slik vi alle er den eneste. Jeg f. eks. tror jeg er far, tror jeg er sønn.

Telefonski pogovor

Draga veverička, me slišiš, razumeš, kaj ti pravim, ko govorim s tabo, cutiš, da te dvigam, da greva skupaj čez trg, da bi te pokopala v jarku, tam kjer je zemlja mehka in črna, slišiš žuželke, šum vetra, si misliš: kaj je večnost? Kaj pomeni večnost? Mogoče naglo senco, kadar gre mimo letalo, počasen dež. Opaziš, da mislim nate, mislim, da ne obstajaš, da ne obstajaš v nikomer drugem; bila si edina, tako kot smo vsi edini. Jaz npr. mislim, da sem oče, mislim, da sem sin.

Johann Grip

Hentet

Barn
har en egen måte

å bruke språket på.
I barnehagen der

sønnen min går,
blir de for eksempel «henta».

Sunniva, du er henta!
Roper
de, når for eksempel
Sunniva

blir hentet, og Sunniva
slipper det hun har i hendene

løper hvinende
nedover skråningen

rett
i armene på den

Prišli so

Otroci
govorijo

na poseben način.
V vrtcu, kjer

je moj sin,
npr. »pridejo« ponje.

Sunniva, prišli so!
Vpijejo,
ko pridejo npr.
po Sunnnivo

in Sunniva spusti vse
iz rok

in cvileč steče
po klancu

naravnost
v objem tistemu

som står ved porten
og er kommet for å hente.

Når også jeg en gang
får øye på

at noen står i porten
og skal hente meg

da håper jeg
at det vil skje

nøyaktig slik.

ki stoji pri vhodu
in je prišel ponjo.

Ko bom tudi jaz
nekoč zagledal

da je nekdo pri vhodu
in je prišel pome

upam, da se bo
zgodilo

natančno tako.

Kjell Heggelund

Diktet om den svarte katten

Hva var det den svarte katten ville ha
ikke ville den ha fiskepudding
og ikke ville den ha pølse
Den ville ha rått kjøtt
og så ville den ligge på ryggen
og leke

Pesem o črni mački

Kaj je hotela črna mačka
ni hotela ribjih kroglic
in klobase ni hotela
Hotela je surovo meso
in hotela je ležati na hrbtnu
in se igrati

Ingvill Solberg

Jeg skal ikke lede deg
på villstrå, kjære, jeg skal ikke favne deg
for vidt eller bredt.

Jeg skal ikke tegne opp
En sirkel rundt oss, kjære, du skal få
slippe
Å gå i ring.

Du skal bare
Være her, jeg skal bare
Gi deg ly.

Ne bom te
zavedla, dragi, ne bom te zaobjela
preširoko ali preobsežno.

Ne bom zarisala
črte okoli naju, dragi, ne bo ti treba
hoditi v krogu.

Samo
tukaj boš, dala ti bom
samo zavetje.

Bibliografija

- Brattli Aaserud A., M. Børja, E. Johansen. A. Ruste (ur.) 2005. *Dikt i hundre. Folkets favoritter 1905-2005*. Stamsund: Orkana.
- Andersen, P. T. 2001. *Norsk Litteraturhistorie*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bjørneboe J. 1977. *Samlede dikt*. Ur. André Bjerke. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. 119-129.
- Børretzen O. in G. Hammarlund. 2005. *Odd Børretzen & Gøsta Hammarlund. Kunstglede*. Oslo: Andersen og Butenschön. 13-15, 37-42, 65-67.
- Dalby G. 1986. *Med mannen som monokkel*. Oslo: Aschehoug. Brez oštevilčenih strani.
- Hagerup I. 1998. *Samlede dikt*. Oslo: Aschehoug & Co. 151-152.
- Johannessen G. 2004. *Dikt i samling*. Oslo: Cappelen. 42.

O PESNIKIH

Bjørn Obstfelder
(1866 – 1900)

Rodil se je v Stavangerju, umrl pa v København za tuberkulozo. Izdal je zgolj eno pesniško zbirko, *Digte* (Pesmi), ki je izšla l. 1893. Pesem *Vidim* iz te zbirke velja za prvo modernistično pesem v norveški književnosti. Poleg pesmi je pisal tudi novele, dva romana in različna druga besedila, od katerih je najpomembnejše nedokončano delo *En prestes dagbog*, ki je izšlo po njegovi smrti.

Ernst Orvil
(1989 – 1985)

Njegovo rojstno ime je bilo Ernst Nilsen in je bil pesnik, pisatelj in dramatik. V njegovi umetnosti je močno prisoten vpliv Freudove psihoanalyze. Debitiral je z romanom *Birger* l. 1932, njegova prva pesniška zbirka pa je izšla l. 1940, z naslovom *Bølgeslag*. Pesem *Potrditev* je iz zbirke *Idyller* (1967).

Rolf Jacobsen
(1907 – 1994)

Rodil se je v Hamarju in velja za prvega norveškega modernističnega pesnika. Njegova pesniška pot je trajala več kot pet desetletji, njegova prva pesniška zbirka, *Jord og jern* (*Zemlja in železo*), pa je izšla l. 1933. Ena glavnih tem njegove poezije je ravnotežje med naravo in tehnologijo, znan pa je tudi po tem, da je napisal le nekaj ljubezenskih

pesmi, pa še te v poznejših letih. *Znaki* je iz zbirke *Jord og jern* (1933), *Pokrajina z bagri* iz zbirke *Hemmelig liv* (1954), *Obrnite se, stran* pa iz zbirke *Tenk på noe annet* (1979).

Inger Hagerup
(1905 - 1985)

Norveška pesnica, pisateljica in dramatičarka. Najbolj znana je po svoji liriki, čeprav je napisala tudi več pomembnejših dramskih del. Njena prva zbirka *Jeg gikk meg vill i skogene* je izšla l. 1939. Vse tri pesmi v tem izboru so iz zbirke *Den sommeren* (1971).

Haldis Moren Vesaas
(1907 - 1995)

Rodila se je v Trysilu. Pesnica, prevajalka, posebej pomembna za razvoj nove norveščine in novonorveške kulture. Osrednja tematika njene poezije so izkušnje ženske v različnih obdobjih življenja. Njena prva pesniška zbirka z naslovom *Harpe og dolk* je izšla l. 1929. *Govor za težke čase* je iz zbirke z istim naslovom, *Tung tids tale* (1945).

Olav H. Hauge
(1908 - 1994)

Todil se je v Ulviku, v hardangerskem fjordu, kjer je živel in delal kot vrtnar. Štejejo ga za enega najpomembnejših modernistov 20. stoletja. Hardangerska pokrajina in narava sta močno prisotni v njegovi poeziji, ki pa kljub temu ni omejena na Hardanger ali Norveško. Deloval je tudi kot književni prevajalec. Prvo pesniško zbirko, *Glør i oska*, je izdal l. 1946. Obe pesmi v zbirki sta iz knjige *Dropar i austavind* (1966).

Claes Gill
(1910 - 1973)

Rodil se je v Oddi, odraščal pa v Bergnu. Pisatelj, novinar, pesnik in igralec. Leta 1939 je debitiral z zbirko *Fragment av et magisk liv*, iz katere je tudi pesem *Maria*. Navdih je iskal v francoskem simbolizmu, njegovo delo pa se uvršča med zgodnje primere modernizma.

Halvor J. Sandsdalén
(1911 - 1998)

Njegova prva zbirka je izšla l. 1946 in nosi naslov *Mannen er melodi*. Najbolj znan je kot lirik, pisal pa je tudi romane in dramatiko ter otroško književnost. Njegove pesmi so pogosto napisane v prepričljivem in večkrat ironičnem kmečkem jeziku, saj je tudi sam živel življenje malega kmeta in je poznal njegove skrbi in težave. *Molitev* je iz zbirke *Ved vallarå* (1951).

Magli Elster
(1912 - 1993)

Rodila se je v Oslu, pesnica, prevajalka in literarna kritičarka, po poklicu pa je bila psihoanalitičarka. Njena prva zbirka, *Trikker går i engen* je izšla l. 1952. Njeno poezijo uvrščajo v smer modernizma, posebej značilne pa so njene vedre, optimistične ljubezenske pesmi. *Izjava* je iz zbirke *Med hilsen fra natten* (1953).

André Bjerke
(1918 - 1985)

Rodil se je v Oslu, pisatelj, pesnik, prevajalec, eden najpomembnejših predstavnikov norveške književnosti po drugi svetovni vojni. Pisal je poezijo za odrasle in otroke, kriminalne romane in eseistiko, poleg

tega pa sodi med pomembnejše norveške književne prevajalce po drugi svetovni vojni (med drugimi je prevajal Shakespearja, Racina, Moliera, Goetheja, Poeja). *Zvest moraš* biti je iz njegove prve pesniške zbirke *Syngende jord* (1940).

Jens Bjørneboe
(1920 - 1976)

Rodil se je v Kristiansandu. Dramatik, pisatelj, pesnik, esejist. Najbolj znan je kot avtor romanov z močno družbenokritično noto. Njegova prva pesniška zbirka *Dikt (Pesmi)* je izšla leta 1951. Pesem *O krajih na zemlji in hrani, ki jo imam rad*, je prvič izšla l. 1977 po njegovi smrti, ko jo je v pesnikovi zapuščini našel njegov bratranec A. Bjerke.

Odd Børretzen
(1926 -)

Rodil se je v Fisterju, odraščal pa v Oslu. Pesnik, pisatelj, ilustrator, prevajalec, pevec. Debitiral je z otroško knjigo *Byen som laget brannbil*, ki jo je tudi sam ilustriral, l. 1959. Prvo glasbeno ploščo je izdal l. 1974. Svojo poezijo praviloma izdaja na zgoščenkah (prej na gramofonskih ploščah), na katerih jo sam recitira ob glasbeni spremljavi. L. 2005 je izbor poezije izšel tudi v knjižni obliki. Pesem *In the morning* je izšla l. 1997, *Velika stara mesta in Prestaršen* pa l. 2000.

Sigmund Mjelve
(1926 - 1995)

Rodil se je na Kitajskem, kjer je preživel prvih dvanaest let svojega življenja. To dejstvo je močno vplivalo tudi na njegovo poezijo, tako skozi podobe in metaforiko kot tudi skozi prepletanje zenovske misli s krščansko in zahodno filozofijo. Prvo pesniško zbirko, *Landskap*, je

izdal l. 1978, skupaj pa je izdal enajst zbirk. *Neomenljiva mačka* je iz zbirke *Langsomt* (1990).

Marie Takvam
(1926 – 2008)

Rodila se je v Ørsti. Pesnica, pisateljica igralka. Debitirala je s pesniško zbirko *Dåp under sju stjerner* l. 1952. *Lepega mrzlega dne* je iz zbirke *Auger, hender* (1975).

Georg Johannessen
(1931 – 2005)

Rodil se je v Bergnu. Pesnik, pisatelj, profesor retorike na Univerzi v Bergnu. Debitiral je z romanom *Høst i mars* l. 1957, njegova prva pesniška zbirka pa je izšla l. 1959 pod naslovom *Dikt 59* in je napovedala prelom z poznosimoblistično poezijo petdesetih let. Tematsko se njegova poezija pogosto navezuje na krščanstvo, mitologijo in stara besedila. *Credo Piscis* je iz zbirke *Nye dikt* (1966), *Obvestilo v bloku stanovanjske sklada* pa iz zbirke *Ars moriendi* (1965).

Olav Angell
(1932 –)

Rodil se je v Trondheimu, odraščal pa v Oslu. Debitiral je l. 1966 s pesniško zbirko *Burlesk*. Odtlej je izdal več romanov, novel, pesniških zbirk in en kriminalni roman. Je tudi književni prevajalec in jazzovski glasbenik. *Coltrane začara goro v uglašen saksofon* je iz zbirke *Tiden er en korketrekker som forvandler kjærigheten til konkylier* (1982).

Kjell Heggelund
(1932 -)

Rodil se je v Hamarju. Pesnik, prevajalec, kritik, literarni zgodovinar. Prvo pesniško zbirko, *Reisekretser*, je izdal l. 1966. Njegove tri pesniške zbirke s konca šestdesetih let so ga uvrstile med najpomembnejše norveške lirike. *Pesem o črni mački* je iz zbirke *Samlede dikt* (2004).

Kolbein Falkeid
(1939 -)

Rodil se je v Haugesundu. Pesnik, debitiral je z zbirko *Gjennom et glass-skår* leta 1962. Njegova poezija sodi v tradicijo modernizma, njegov slog pa je blizu vsakdanjemu, ljudskemu govoru. *Osebni spominski pripomoček* je iz zbirke *Vagabondering* (1979).

Stein Mehren
(1935 -)

Rodil se je v Oslu. Pesnik, romanpisec, esejist in dramatik. Njegova prva pesniška zbirka z naslovom *Gjennom stillheten en natt* je izšla l. 1960. Sodi med pomembnejše avtorje druge polovice dvajsetega stoletja. Ena njegovih najpomembnejših tem je razmerje med naravo in zavestjo. *Objemam twojo glavo* je iz zbirke *Det oprinnelige landskapet* (1976).

Arild Nykvist
(1937 -)

Rojen v Oslu, njegova prva pesniška zbirka nosi naslov *Ringer i et sommervann* (1963) in je v primerjavi s poznejšimi precej tradicionalna. Zaznamuje ga igriv, prizemljen, preprost slog, zato ga nekateri uvršča-

jo med t.i. nove naiviste. *Osamljenost* je iz zbirke *Kelner!* (1979).

Jan Erik Vold

(1939 -)

Lirik, prevajalec in eseijist. S svojim pesniškim in prevajalskim delom je veliko prispeval k prenovi norveške poezije. Prizadeva si predvsem, da bi bila poezija napisana v vsakdanjem jeziku, pa tudi za poezijo, ki bi bila manj osredotočena na avtora. Njegova prva zbirka *Mellom speil og speil* je izšla l. 1965. *Zlovojen julijski blues in Govor za belo štruco* sta iz zbirke *Mor Godhjertas glade versjon. Ja,* (1968), *Kaplja* pa iz *Spor snø* (1981).

Oskar Stein Bjørlykke

(1939 -)

Rodil se je v Oslo. Pisatelj, pesnik, prevajalec, učitelj in teolog. Piše pesmi, romane, novele, molitvenike, knjige za otroke. Debitiral je s pesniško zbirko *Det høyrer dagen til* l. 1966. *Vizija* je iz zbirke *Futurum I* (1970).

Einar Økland

(1940 -)

Rodil se je v Sveju. Pesnik, dramatik, pisatelj in psiholog. Začel je kot pesnik, njegova prva pesniška zbirka z naslovom *Ei gul dag* je izšla l. 1963. *Sam* je iz zbirke *Mellom himmel og jord, vers vrette og vrang* (1986).

Nils Aslak Valkeapää

(1943 - 2001)

Rodil se je v Enontekiöju, finsko-laponski vsestranski umetnik, pesnik, pevec, slikar. Po poklicu je bil učitelj. Njegova prva pesniška

zbirka z naslovom *Terveisiä lapista* je izšla l. 1971. Njegova umetnost je pogosto temeljila na joiku, tradicionalnem laponskem načinu petja. Očitna je tudi dedičina samijske kulture, tako glede vsebine kot barv in simbolov. *Pozdravljen dragi prijatelj* je iz zbirke *Ruoktu vaimmus* (1985), norveški prevod pa iz zbirke *Vindens veier* (1985).

Eivor Bergum
(1946 -)

Rodila se je v Narviku. Pesnica in avtorica knjig za otroke. Njena prva pesniška zbirka z naslovom *Strenger i det ukjente* je izšla l. 1979. Njena *Kokljina pesem* iz zbirke *Holde varmen* (1983) je med najbolj znanimi in priljubljenimi norveškimi pesmimi.

Laila Stien
(1946 -)

Rodila se je v Hemnesu. Pesnica sodi med najpombenje norveške noveliste. Debitirala je kot novelistka, njena prva pesniška zbirka *Fabler. Frost* pa je izšla l. 1981, iz nje je tudi pesem *Za Ellen Anno*. Tematsko se pogosto ukvarja z vsakdanjostjo s poudarkom na izkušnjah žensk in otrok v severnorveškem in laponskem okolju. V norveščino je prevedla tudi več laponskih avtorjev.

Knut Narvesen
(1948 -)

Pesnik, pisatelj, prevajalec. Prvo pesniško zbirko je izdal l. 1975. pesem *Samo jaz sem* je iz zbirke *Gjenkomst* (1982).

Marit Tusvik
(1951 –)

Rodila se je v Høyangerju. Pesnica, pisateljica, dramatičarka. Njena prva pesniška zbirka je izšla l. 1979 z naslovom *Reisa til mandarinlandet*. *Premakni se malo* je iz zbirke *I byen under byen* (1985).

Lars Saabye Christensen
(1953 –)

Rodil se je v Oslu. Znan je predvsem kot romanopisec (romani *Battles*, *Halvbroren*, *Bisettelsen*), čeprav je začel kot pesnik. Njegova prva pesniška zbirka, *Historien om Gly*, je izšla l. 1976. *Nikoli ne boš otrok kot si bil* je iz zbirke *Jaktmarker* (1979).

Eva Jensen
(1955 –)

Pesnica, pisateljica, eseistka. Debitirala je l. 1984 z zbirko *Dikt og Tekstar*, iz katere je tudi pesem *Pred mano na avtobusu*. Značilno zanjo je, da podira in presega meje različnih žanrov, njeno poezijo pa močno zaznamuje tudi severnonorveška pokrajina in bližina oceana.

Gene Dalby
(1957 –)

Rodil se je v Oslu. Debitiral je l. 1979 z zbirko *Linedanser på piggtråd*. Njegovo poezijo zaznamujeta neposrednost in ostrina. *Mrmanje ob pločevinastem bobnu* je iz zbirke *Flammekaster* (1981). Drugi dve pesmi sta iz zbirke *Med mānnen som monokkel* (1986).

Øystein Wingaard Wolf
(1958 -)

Rodil se je v Oslu. Pesnik, pisatelj, pevec. Njegova prva pesniška zbirka *Morderleken* je izšla l. 1981. Moč žensk je iz zbirke *Hun som gjør ørene mine røde* (1996).

Ann Kavli
(1960 -)

Rodila se je v Åndalsnesu, živi v Oslu. Novinarka, pesnica, pisateljica, urednica. Prva pesniška zbirka, *Noko skal hende deg* je izšla l. 1991. Poleg književnosti za odrasle piše tudi romane in drame za otroke. *Midva, smer* je iz zbirke *Akvatinter* (1996).

Gro Dahle
(1962 -)

Rodila se je v Oslu. Pesnica in pisateljica. Debitirala je l. 1987 z zbirko *Audiens*. Slogovno sodi v smer naivizma, tematsko pa se v svoji poeziji pogosto osredotoča na psihološke probleme in medsebojne *odnose*. *Recimo, da stlačiš mamo v kovček. Kaj dobiš?* je iz zbirke *Regnsværsgåter* (1994).

Rune Christiansen
(1963 -)

Rodil se je v Bergnu. Pesnik in romanopisec. Prvo pesniško zbirko, *Hvor toget forlater havet* je izdal l. 1986. Telefonski pogovor je iz zbirke *Om trær som vokser seg skakke i trange skyggefulle hager, men som likevel (eller nettopp derfor) gjør inntrykk og som man husker livet ut* (2002).

Johann Grip
(1964 -)

Pisatelj, pesnik in prevajalec. Prva in doslej edina zbirka *Enkle dikt* je izšla l. 2003, iz te zbirke je tudi pesem *Prišli so*. Poleg pesniške zbirke je napisal tudi dva romana o koroških zdomcih na Švedskem.

Bertrand Besigye
(1972 -)

Rodil se je v Ugandi. Pisatelj, pesnik. Njegova prva zbirka *Og du dør så langsomt at du tror du lever* je izšla l. 1993, iz te zbirke je tudi pesem z istim imenom. Zbirka je takoj postala tudi prodajna uspešnica.

Ingvill Solberg
(1974 -)

Rodila se je v Etiopiji. Po izobrazbi je psihologinja. Debitirala je leta 2001 s pesniško zbirko *Gehør*. Pesem *Jeg skal ikke lede deg* je iz zbirke *Ly* (2004).

SPREMNA BESEDA

Marija Zlatnar Moe

Od vseh književnih zvrst je norveška poezija v Sloveniji najmanj znana: v slovenščino so prevedena tako nekatera najpomembnejša dela norveške dramatike (tudi dvajsetega stoletja), kot proze, pri prevodih poezije pa zija – z izjemo posameznih pesmi, ki so bile predstavljene na pesniških prireditvah – žalostna vrzel. Ta zbirka je prvi poskus, da bi se vrzel začela vsaj nekoliko polniti. Izbor pesmi obsega petdeset besedil petintridesetih različnih avtorjev. Temelji na „referendumsko“ sestavljeni antologiji norveške poezije, ki je izšla ob stoletnici osamosvojitve Kraljevine Norveške pred tremi leti. Antologija nosi naslov *Pesmi stotih let (Dikt i hundre)*, nastala pa je z glasovanjem ljubiteljev poezije, ki so na enega od norveških dnevnikov pošljali svoje najljubše pesmi. Izbor norveških bralcev dopolnjujejo nekatere pesmi, ki so sicer izpadle iz *Pesmi stotih let*, pa si vseeno želim, da bi jih slovenski bralci spoznali, saj so kljub temu pomembne in priljubljene.

Ta knjiga vsebuje dostenjen pregled vseh generacij od velike menjave rodov v začetku dvajsetega stoletja, ko so umrli Henrik Ibsen, Alexander Kielland in drugi, rodili pa so se Rolf Jacobsen, Inger Hagerup, Olav H. Hauge, ki so bistveno zaznamovali književnost 20. stoletja. Naslednja močna generacija, ki je vidno za-

stopana tudi v tej zbirki, se je rodila v tridesetih letih dvajsetega stoletja, potem ji je sledila še ena v petdesetih. Pozneje pesniki niso bili več tako močno generacijsko zaznamovani, vse do devetdesetih let, ko je umrlo več predstavnikov prvih rodov. Ta čas pa je še preblizu sedanjosti, da bi lahko povedali, ali je tudi ob prelomu dvajsetega in enaindvajsetega stoletja prišlo do tako pomembne menjave rodov kot stoletje pred tem.

Pesniki, predstavljeni v zbirki, ne predstavljam samo vseh rodov dvajsetega stoletja, poskušala sem vključiti tudi predstavnike različnih norveških regij – res je, da jih je veliko živelo v Oslu, toda prav tako jih je več iz Bergna, drugega največjega norveškega mesta, pa z idiličnega jugozahoda, kjer je narava videti skoraj srednjeevropsko prijazna, iz pravljičnega okolja Hamarja in Lillehammerja, kjer z malo sreče (ali pa morda smole) še dandanes lahko naletiš na trola, škrata, huldro ali junaka ene številnih pravljic, ki sta jih v 19. stoletju zbrala Asbjørnsen in Moe. Veliko je predstavnikov severnejših krajev, vse do pokrajine Finmark čisto na severu, kjer poleg Norvežanov živijo tudi (nekoč) nomadski Laponci. Ta raznolikost se odraža tudi v njihovih pesmih, ki izražajo tako urbano tesnobo prebivalcev edinega resnično velikega norveškega mesta Oslo (pa brez zamere, Bergenčani), kot tudi umirjenost (ali nevzdržno osamljenost), ki jo je mogoče doživeti v zamaknjenosti gora ali fjordov, ter vsakodnevno nežnost in veselje ob stikih z otroci, mačkami, dobro hrano.

Pokrajinska raznolikost pa nas pripelje k jezikovni raznolikosti. Norvežani imajo do knjižnega jezika zelo ustvarjalen odnos.

Knjižna jezika sta dva, ne le eden. Eden je močno dansko zaznamovani bokmål (danska norveščina). Ta se uporablja v večini države, med drugim tudi v Oslu. Drugi je na zahodnih narečjih temelječi nynorsk (nova norveščina), ki se uporablja na zahodu. V tej zbirki sta predstavljena oba, kakor se tudi oba uporabljata v javnem prostoru – kadar ljudje tudi v javnem govoru ne uporabljajo kar svojih narečij. Tako je tudi v tej zbirki veliko število pesmi zapisanih v bolj ali manj narečno obarvanem jeziku. Razen v enem primeru sem se odločila za prevod v slovenski knjižni jezik, občasno obarvan z mestno govorico Ljubljane, ki je moj materni jezik. Le najbolj narečno zaznamovana pesem v zbirki (*Kokljina pesem*), ki prihaja s severne Norveške, je tudi v slovenščini ostala v narečju oz. v ljubljanski. Ena pesem je izvirno napisana tudi v laponščini. Ta seveda ni prevedena neposredno, posredi je norveški prevod pesnice Laile Stien. Pesmi so razporejene kronološko, po tem, kdaj so izšle, kar pomeni, da pesmi istega avtorja niso vedno skupaj.

Prva pesem je, kljub temu da se knjiga osredotoča na poezijsko 20. in (v manjši meri, ker je tudi stoletja še bolj malo) 21. stoletja, iz l. 1893. To je obdobje, ki je prineslo prve lastovke modernizma – tri zbirke pesmi različnih avtorjev, Nilsa Colleta Vogta, Vilhelma Krage in Sigbjørna Obstfelderja, ki so izšle v letih 1887, 1891 in 1893. Vse tri so imele isti izvirni naslov: *Digte (Pesmi)*. V tem izboru predstavljam pesem Obstfelderjevo *Vidim*, ki jo mnogi štejejo za prvo norveško modernistično pesem in jo po pomembnosti za norveško književnost postavljajo ob bok Hamsunovemu romanu *Glad*. Obstfelder prihaja z zahodne

Norveške, iz Stavangerja, njegovo življenje pa je bila razburljiva mešanica izseljenstva v ZDA, bivanja v psihiatrični bolnišnici in modernega nomadstva, ko je peš hodil med evropskimi mesti. Kljub vsemu se je proti koncu svojega življenja nekoliko ustalil in se poročil, rodila se mu je tudi hči, vendar šele po smrti. Pisal je tako poezijo kot prozo in dramatiko, tema, ki se ponavlja v vseh njegovih besedilih, pa je občutek odtujenosti, prepletен s trenutki izjemne bližine, napetost, ki se ustvarja med nasprotji priateljstva in osamljenosti, ljubezenskega hrepenenja in sek-sualne tesnobe itn. Njegov obupani »Očitno sem na napačnem planetu!« pa je postal skorajda pregovor.

Obdobje, ki ga začenjajo tri zbirke »pesmi« se v norveški literarni zgodovini navadno imenuje obdobje »novega realizma«, kljub temu pa sta realistična in modernistična smer ves čas vztrajali druga ob drugi, večkrat je prevladal realizem, včasih pa modernizem. Najpomembnejši predstavnik tega zgodnjega obdobja je nedvomno Rolf Jacobsen, ki ga mnogi štejejo za prvega modernista norveške poezije, njegovo ustvarjanje pa pokriva skoraj celotno dvajseto stoletje. Prvo pesniško zbirko je izdal l. 1933, zadnjo l. 1985. Je avtor ene najbolj priljubljenih norveških pesmi *Pokrajina z bagri*. Rodil se je v Hamarju, živel v Oslu, pisal o napetosti med naravo in tehnologijo, delal je kot novinar in urednik, tudi med drugo svetovno vojno, kar ga je (zaradi nekaterih komentarjev, ki jih je kot urednik napisal v tem času) privredlo do obsodbe zaradi izdaje domovine in treh let in pol prisilnega dela. Po odsluženi kazni je l. 1951 izdal naslednjo pesniško zbirko in se spreobrnil v katoliško vero. Ljubezenske pesmi

je začel pisati šele v starosti, pa še takrat bi jih lahko prešteli na prste ene roke. Še vedno je eden najbolj priljubljenih in cenjenih norveških pesnikov. V tej zbirki ga predstavljamo s tremi pesmimi iz različnih obdobij, in sicer *Pokrajina z bagri*, *Znaki in Obrnite se stran.* – *Mislite na kaj drugega!*.

Poleg Jacobsena v to generacijo sodijo še Ernest Orvil, ki je izdal kar 17 pesniških zbirk, poleg tega pa tudi dramatiko in prozo, pa Claes Gill ter dve pesnici, Inger Hagerup in Halldis Moren Vesaas. Claes Gill sodi med pozno simbolistične pesnike, značilno za njegovo poezijo pa je, da se vidno odmika od običajne rabe jezika in njegove uporabniške vrednosti. Značilna zanj je tudi mešanica intelektualnega ali celo svečanega knjižnega jezika, ki ga prekinjajo utrinki vsakdanje banalnosti, kar lahko vidimo tudi v pesmi *Maria*. Poezija Halldis Moren Vesaas za izhodišče jemlje žensko izkušnjo, pogosto povezano z življenjem, rastjo, zaščito, mirom. Kljub temu, da od leta 1955 do smrti l. 1995 ni izdala nobene pesniške zbirke, je ves čas sodila med najpomembnejše pesnike. Pesem *Govor za težke čase* je napisala med drugo svetovno vojno. Skupaj z njo med začetnice moderne ženske poezije sodi Inger Hagerup. Predstavljam jo s tremi krajšimi pesmimi iz sedemdesetih let, ki pa so kljub svoji kratkosti nabite s pomenom. Med drugo svetovno vojno je živila v Stockholmu kot begunka, vse svoje življenje pa je bila tudi prepričana komunistka. Sodi tudi med najbolj priljubljene otroške pesnike.

Olav H. Hauge po starosti sicer sodi v isto generacijo kot Rolf Jacobsen, vendar pa je prvo pesniško zbirko izdal šele l. 1946, tako da se uvršča med pesnike druge polovice dvajsetega stoletja.

Rodil se je v Hardangerju, kjer je preživel tudi vse svoje življenje. Bil je sadjar, ki se je preživiljal s pridelovanjem jabolk. Čudovita hardangerska narava – hardangerski fjord je eden najlepših in drugi najdaljši norveški fjord – v njegovi poeziji igra vidno, tako konkretno kot simbolno, vlogo. Hauge je bil literarni samouk, njegovo zanimanje pa je zajemalo tako evropske pesnike, ki jih je tudi prevajal, kot tudi npr. kitajsko poezijo.

Zelo vidna književnika in kulturni osebnosti druge polovice dvajsetega stoletja sta bratranca, André Bjerke in Jens Bjørneboe. Bjerke je kot lirik debitiral leta 1940, značilno zanj pa je mojstrsko obvladovanje jezika, užival je v igri rim in strogih pesniških oblik. Pisal je tako pesmi kot kriminalke, novele in esejestiko, prevajal je Goetheja, Petrarko, Shakespearja, Baudelaira in druge velikane evropske književnosti, poleg tega pa je v rime (za vajo) prepesnil tudi vrsto norveških ljudskih pravljic. Pisal je o ljubezni, ženski, otroku in otroštvu, o naravi in o Oslu, svojem rojstnem mestu. L. 1949 je še z dvema avtorjema izdal knjigo izvrstnih parodij norveškega in švedskega modernizma, ki je sprožila strastno in prav nič zabavno debato o dobrih in slabih plateh modernizma.

Njegov dve leti mlajši bratranec Jens Bjørneboe se je rodil v Kristiansandu na južnem Norveškem. Najbolj znan je kot romanopisec, pa tudi kot lirik, dramatik in eseijist. Med 2. svetovno vojno je študiral na prepovedani Umetniški akademiji v Oslu, potem pa je šel v izgnanstvo na Švedsko in tam študiral naprej. Po vojni je začel poučevati na waldorfski šoli v Oslu, kjer je ostal sedem let. Značilna zanj je po eni strani intenzivna ljubezen

do otrok in vsega majhnega in nemočnega, po drugi strani pa močan odpor do avtoritet, ki je včasih mejil na pravo alergijo. Sam zase je trdil, da ni bil od svojega petnajstega leta, ko je prebral knjigo o medvojnih koncentracijskih taboriščih (o vseh strahotah, ki so jih Evropejci med vojno počeli drug z drugim, je napisal tudi trilogijo *Bestialitetens historie*), nikoli več srečen. Je pa kljub temu pisal tudi o preprostih telsenih zadovoljstvih, npr. o hrani in erotiki. L. 1959 je pristal v zaporu zaradi vožnje v vinjenem stanju, in takoj ko je prišel iz zapora, je v norveškem tisku objavil zbirko člankov o zaporih, ki so povzročili pravi vihar. Pa članki niso bili edina besedila, v katerih je izražal svoje mnenje o zaporih in avtoritetah. Tema zaporov se pojavlja tudi v več njegovih romanih, dramah in v poeziji.

V isto generacijo sodita dve pesnici, Magli Elster in Marie Takvam, ki ju predstavljam v zbirki. Za obe je značilna radoživa erotična poezija, ki je pri Magli Elster še nekoliko bolj nazorna kot pri M. Takvam. Poleg erotične poezije je M. Elster pisala tudi dolge, tekoče pesmi o tramvaju v Oslu (naslov njene prve pesniške zbirke bi se v slovenščini lahko glasil *Tramvaj skače po zeleni travi*), čeprav je vzdušje na njenem tramvaju precej drugačno od tesnobnosti Jacobsenove podzemne železnice in prej napoveduje tramvajske pesmi Jana Erika Volda v sedemdesetih letih dvajsetega stoletja.

Marie Takvam se je bolj kot z liričnostjo javnega potniškega prometa v Oslu ukvarjala s telesnostjo, čutnostjo, pogosto povezano z zemljo, kryjo in plesom. Nista je zanimali samo mladost in zaljubljenost, ampak tudi staranje in venenje. Od šestdesetih

let naprej je v svoje pesmi vse bolj vključevala feministične in politične tone in tako velja za predhodnico angažirane ženske književnosti sedemdesetih let dvajsetega stoletja.

Georg Johannessen je svojo prvo pesniško zbirko izdal l. 1959. Njegova poezija se precej razlikuje od poznosimbolične smeri petdesetih let prejšnjega stoletja, zaznamuje pa jo strnjen in jedrnat slog. Njegova druga zbirka je tista, zaradi katere ima v norveški književnosti tako pomembno mesto. Zbirka nosi naslov *Ars moriendi ali sedem načinov smrti*, iz nje pa prihaja tudi pesem *Obvestilo v bloku stanovanjskega sklada*. Okvir zbirke predstavlja sedem smrtnih grehov krščanstva. Z njimi je povezano sedemkrat sedem pesmi, ki v kronološkem zaporedju, po ena za vsak dan v tednu pokrijejo 49 tednov leta. Vse pesmi imajo po tri kitice s po tremi vrsticami in vsaka ima kot naslov en dan v tednu. Johannessenova zbirka se medbesedilno navezuje na srednjeveške knjige smrti, ki so obravnavale pogubljenje skozi sedem smrtnih grehov in odrešitev ob srečanju s smrtjo. V Johannessenovem primeru gre za moderno knjigo smrti brez religioznosti in onostranskoosti. Leta 1999 je izdal še zbirko *Ars vivendi*, ki je oblikovno enaka prvi zbirki. V nasprotju s prvo knjigo pa tematike ne predstavlja sedem smrtnih grehov, ampak sedem vrlin, kot so vera, upanje, ljubezen itn.

Stein Mehren sodi med najpomembnejše norveške pesnike, pri ljubezenski poeziji pa ga lahko štejemo celo za najvidnejšega. Po izobrazbi je filozof, kar je močno vidno tudi v njegovi poeziji, ki je polna povezav z evropsko filozofijo, čeprav za užitek ob njegovi poeziji filozofska izobrazba ni potrebna. Prvo pesniško

zbirko je izdal l. 1960, ena osrednjih tem pa je spremenjanje. »Vse, kar primem, se spremeni v nekaj drugega,« je zapisal v eni od svojih pesmi. Poleg tega se veliko ukvarja tudi z razmerjem med naravo in zavestjo, med stvarmi in človekom. Po letu 1965 njegovo poezijo zaznamuje vpliv fenomenologije in eksistencialistične filozofije, v sedemdesetih pa se je usmeril v mistiko narave, kar pomeni nov poskus, da bi z mističnim osvetljevanjem narave premagal prepad med naravo in zavestjo.

Kolbein Falkeid sodi med pesnike, ki so z leti postajali vse bolj priljubljeni in po mnenju mnogih tudi vse boljši. Piše modernistično liriko, ki pa je hkrati tudi vsakomur vsakdanje razumljiva. Od leta 1962, ko je izdal prvo pesniško zbirko, je napisal še dvajset knjig, tako poezije kot dramatike in prevodov. Tematika njegove poezije je pogosto vsakdanjost, podrobnosti navadnega življenja, ki pa so vendar tudi vzvišene in svetovljanske. Njegova poezija je dosegla veliko občinstva tudi zaradi sodelovanja z glasbeno skupino Vamp, za katero piše besedila.

Z glasbo je povezan tudi pesnik Jan Erik Vold, prav tako predstavnik poezije vsakdanjosti. Več let je sodeloval z znanim saksofonistom Janom Garbarekom, skupaj sta v sedemdesetih letih izdala dvojni album *zvonovi niča*. Tudi Jan Erik Vold pripada generaciji samozavestnih in nadarjenih modernistov, ki so svojo umetniško pot začenjali okoli leta 1960. V drugi polovici šestdesetih let se je usmeril v poezijo vsakdanosti, v kateri je upesnjeval banalno in vsakdanje ter razpesnjeval tradicionalno poetično. Med tipične pesmi sodi pesem o privijanju vijaka, pa tudi *Govor za belo štruco*.

Če govorimo o pesnikih, ki so svoje ustvarjanje navezali na glasbo, ne moremo mimo Odda Børretzena, ki svojo poezijo praviloma izdaja na ploščah oz. v zadnjih dveh desetletjih na zgoščenkah, ne pa v knjigah. Tako dosega izredno širok krog poslušalcev, ki jim je njegova poezija pri srcu, ker jih pesnik s svojim godrnjavim, nalašč monotonim glasom, kot pravijo, vedno spravi v dobro voljo.

Einar Økland sodi v naslednji rod, predstavljen v tej zbirki. Zanj velja, da ni predvsem pesnik ali pisatelj, ampak preprosto umetnik jezika. V svojih delih združuje poezijo, prozo, družinske albume in ljudsko slovstvo, zdi se, da vse, kar napiše ali izreče, postane umetnina. Knjige je izdal že v večini književnih vrst (romane, novele, poezijo, eseje, otroške knjige), znana pa je tudi njegova literarnoteoretična študija *Kabel*, ki na različne književnorstne načine opisuje – električni kabel. Njegova prva pesniška zbirka je izšla l. 1963, odtlej pa je tako ali drugače (kot avtor ali urednik) povezan še z več kot šestdesetimi knjižnimi izdajami.

Arild Nyquist je Øklandu blizu ne samo po tematiki pesmi, ki sem jo vključila v zbirko (Øklandova pesem ima naslov *Sam*, Nyquistova pa *Osamljenost*), ampak tudi po veselju do mešanja žanrov. Je pa veliko bolj igriv, naivističen in burlesken od svojega kolega. Prvo pesniško zbirko je prav tako kot Økland izdal l. 1963, potem pa je pisal še romane, novele, poezijo in otroške knjige. Tako kot Jan Erik Vold, s katerim ga tudi pogosto primerjajo zaradi blago melanholičnega tona njegove poezije, je tudi on negoval scensko plat poezije in je izdal več albumov poezije ob glasbeni spremljavi.

V sedemdesetih letih omenimo Sigmunda Mjelveja, ki sodi med najzanimiviješ avtorje tega desetletja. Ko je leta 1978 izdal svojo prvo pesniško zbirko, je bil star več kot petdeset let. Tej prvi zbirki jih je do njegove smrti l. 1995 sledilo še deset. Odraščal je na Kitajskem, zato so njegove pesmi nekakšno stičišče vzhoda in zahoda, tako oblikovno kot tematsko. Njegov slog je tako skromen, minimalističen, da pripovedovalca izniči, kar bralcu omogoča, da dejavno sodeluje pri posamezni pesmi.

Še eden od najuspešnejših sodobnih norveških pisateljev, Lars Saabye Christensen, se v tej knjigi predstavlja kot pesnik. Kljub izjemno uspešni pisateljski karieri (njegov roman *Polbrat* je pred leti dobil Nordijsko književno nagrado in je bil pozneje preveden v vrsto jezikov), ves čas izdaja tudi pesniške zbirke (kot tudi dramatiko in otroško književnost). Napisal pa je tudi že besedila za rockovsko glasbo in prispeval besedila za znani festival jazzu v Moldeju.

Mlajši rod pesnikov, sodelujočih v tej zbirki, začenja Laila Stien, ki je debitirala l. 1979. V knjigi se predstavlja ne samo kot pesnica, pač pa tudi kot prevajalka laponske poezije. V svojih delih črpa prav iz severnorveškega in laponskega okolja in raziskuje posledice politike »norvežanjenja« Laponcev. Svoje zgodbe pogosto pripoveduje z ženskega zornega kota.

Istega leta je debitirala tudi Marit Tusvik, še ena predstavnica igrivosti in razposajenosti v norveški poeziji. Tudi ona, kot še nekateri drugi omenjeni pesniki, rada briše meje med književ-

nimi vrstami. V skladu s tem poleg poezije piše tudi otroško književnost, romane in dramatiko.

V devetdesetih letih je umrlo veliko najvidnejših predstavnikov norveške poezije dvajsetega stoletja, npr. Hauge, Jacobsen, Haldis Moren Vesaas, prezgodaj je še reči, ali so jih nadomestili podobno vplivni mladi pesniki, kljub temu pa so devetdeseta zaznamovali številni zanimivi posamezniki, npr. Eva Jensen, Gro Dahle, Rune Christiansen in Bertrand Besigye. Devetdeseta leta sicer zaznamuje premišljena in preudarna, jezikovno disciplinirana poezija.

Pa novo tisočletje? Pesmi iz naše zbirke – *Telefonski pogovor*, *Iskat* in *Ne bom te zavedla* – nakazujejo smer drobne poezije vsakdanjega, intimnega, nežnega, pa tudi zadovoljnega, optimističnega. Časi, ki so zahtevali angažirano poezijo so se nekoliko oddaljili, čeprav verjetno ne za dolgo. Časi negotovosti in obupa zaradi nezadržnega tehnološkega napredka, zaradi napredovanja civilizacije in umikanja narave sicer prihajajo, ampak ne še zdaj. Zdaj je še čas za pesem mrtvi veverički in za optimistično razmišljanje o smerti kot o koncu razburljivega dneva v vrtcu, za ljubezenska zagotovila pa je čas tako ali tako vedno pravi in to se verjetno ne bo spremenilo niti v naslednjih »stotih«. Zato morda lahko prva leta novega tisočletja najlepše povzamemo z besedami Odda Børretzena, ki jih je zapisal v pesmi ob koncu tisočletja: »Včasih je pa prav all right – in the morning.«